

**Koncepce prevence kriminality
Obce Obrnice
a lokalit ve správním obvodu obce
na období 2014 – 2017**



Projednáno a schváleno Zastupitelstvem obce Obrnice dne 13.12.2013, pod Usnesením ZO
č.7/9/2013

.....
Drahomíra Miklošová v.r.
starostka

.....
Stanislav Zaspal v.r.
místostarosta

Koncepce prevence kriminality Obce Obrnice a lokalit ve správním obvodu obce
na období 2014 – 2017

Obsah

ÚVOD	3
BEZPEČNOSTNÍ ANALÝZA OBCE	2
1 ANALÝZA KRIMINALITY	2
1.1 Analýza trestných skutků v jednotlivých okresech Ústeckého kraje	2
1.2 Analýza trestných skutků v působnosti obvodních oddělení Policie ČR v okrese Most	3
1.2.1 Pořadí obvodních oddělení PČR v kraji v roce 2012	6
2 SOCIO-DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA	7
2.1 Základní demografické údaje	7
2.2 Vývoj počtu obyvatel a migrace obyvatel	7
2.3 Věková struktura obyvatelstva	8
2.4 Vzdělanostní skladba obyvatelstva a školství	8
2.5 Nezaměstnanost	9
2.6 Analýza vybraných skupin obyvatelstva a působnost orgánů veřejné správy a jiných subjektů (systém pomoci)	9
2.6.1 Děti a mladiství	9
2.6.2 Dospělí	13
3 INSTITUCIONÁLNÍ ANALÝZA	15
3.1 Obec Obrnice	15
3.1.1 Vnější vztahy obce	15
3.1.2 Bezpečnost a veřejný pořádek v obci	15
3.1.3 Základní škola a Mateřská škola Obrnice	17
3.1.4 Obnické centrum sociálních služeb, příspěvková organizace	18
3.2 Policie ČR v Mostě a Obvodní oddělení Policie ČR v Obrnicích	18
3.3 Sociální služby a poskytovatelé sociálních služeb v obci	19
3.4 Nestátní neziskové organizace působící v obci	19
3.4.1 Komunitní centrum Duhovka	19
3.4.2 Sokol Obrnice	20
3.4.3 Sbor dobrovolných hasičů	20
3.5 Sociálně vyloučené lokality a Agentura pro sociální začleňování v romských lokalitách	20
3.6 Další subjekty působící na Mostecku	22
3.6.1 Probační a mediační služba v Mostě	22
3.6.2 Pedagogicko-psychologická poradna v Mostě	23
3.6.3 Středisko výchovné péče v Mostě	23
4 VÝSLEDKY A SHRNUÍ BEZPEČNOSTNÍ ANALÝZY	24
KONCEPCE PREVENCE KRIMINALITY OBCE	26
5 TVORBA A IMPLEMENTACE KONCEPCE PK OBCE	26
5.1 Východiska Koncepce PK obce	26
5.2 Struktura Koncepce PK obce	26
5.3 Vize, cíle a cílové skupiny	27
5.3.1 Vize	27
5.3.2 Obecné cíle	27
5.3.3 Cílové skupiny	28
5.3.4 Dílčí cíle	28
5.3.5 Opatření k jednotlivým cílům	28
Seznam použité literatury	32
Internetové zdroje	32
Seznam použitých zkratk	33
Seznam tabulek	34
Seznam obrázků	34
PŘÍLOHA	35

ÚVOD

Vláda ČR dne 14. 12. 2011 usnesením č. 925 schválila Strategii prevence kriminality v České republice na období 2012 – 2015 (dále jen Strategie PK ČR). Systém prevence kriminality je v ní opět rozčleněn na tři úrovně: republikovou, krajskou a nově na lokální (místní). Strategie zároveň přesouvá větší kompetence v oblasti prevence kriminality na kraje.

Kraje budou pokračovat v koordinaci preventivních aktivit na svém území. Zároveň bude kladen důraz na komplexní přístup při řešení bezpečnostní situace a problémů spojených s trestnou činností a přestupky. Kraj bude plánovat preventivní aktivity na svém území a zároveň bude pomáhat při plánování a realizaci preventivních opatření v obcích všech správních úrovní v kraji.

Na realizaci aktivit prevence kriminality obdrží kraj a obce finanční dotaci ze státního rozpočtu.

Aby obce a kraj mohly finanční prostředky na programy prevence kriminality čerpat, je třeba, aby splnily podmínky nastavené Strategií PK ČR. Mezi hlavní podmínky patří vypracovat koncepci prevence kriminality minimálně na období dvou let a vytvořit podmínky pro organizaci systému místní úrovně prevence kriminality.

Podkladovým materiálem pro tvorbu tohoto strategického dokumentu a preventivních programů obce je Bezpečnostní analýza obce. Tento analytický materiál je součástí strategického materiálu obce a je rozdělen do tří částí:

- 1. analýza kriminality v okrese Most a obci** – rozbor vývoje trestné činnosti na území obce a v jednotlivých lokalitách ve správním obvodu obce a Obvodního oddělení Policie ČR v Obrnicích, rozbor kriminality podle jednotlivých druhů trestné činnosti, pachatelů a obětí,
- 2. socio-demografická analýza** – rozbor vybraných ukazatelů obce – vývoj nezaměstnanosti, věková struktura obyvatelstva, migrace v obci a jiné. Pozornost je zaměřena především na analýzu vybraných skupin obyvatelstva ohrožených sociálním vyloučením,
- 3. institucionální analýza pro oblast prevence kriminality** se zaměřuje na činnost subjektů působících na poli prevence kriminality a prevence sociální (orgány státní právy, samosprávy a neziskového sektoru) v obci.

Pro zpracování Bezpečnostní analýzy obce a Koncepce prevence kriminality Obce Obrnice a lokalit ve správním obvodu obce na období 2014 – 2017 (dále Koncepce PK obce) byly využity opět návrhy a doporučení zástupců institucí veřejné správy působících v oblasti sociální prevence a prevence kriminality, kteří mají bohaté zkušenosti v oblasti prevence kriminality a sociální prevence.

Koncepce PK obce navazuje na Koncepci prevence kriminality Obce Obrnice a lokalit ve správním obvodu obce na období 2010 – 2013. Zároveň je v souladu s dalšími strategickými dokumenty obce, které byly Zastupitelstvem obce Obrnice schváleny. Jsou to především:

- Program rozvoje obce Obrnice na období 2008 – 2013 a
- Strategický plán sociálního začleňování, obec Obrnice, 2011 – 2013 a 2013 – 2015.

Obec Obrnice se do systému prevence kriminality zapojila v roce 2009 (v té době do tzv. krajského systému prevence kriminality). Od tohoto roku realizuje každoročně řadu projektů zaměřených na zvýšení kvality života v obci.

BEZPEČNOSTNÍ ANALÝZA OBCE

Jak bylo v úvodu tohoto dokumentu uvedeno, bezpečnostní analýza obce Obrnice je rozdělena do tří částí.

1. analýza kriminality v okrese Most a ve správním obvodu Obvodního oddělení Policie ČR v Obrnicích vč. analýzy kriminality v obci
2. socio-demografická analýza
3. institucionální analýza.

Bezpečnostní analýza obce plní funkci podpůrného dokumentu pro tvorbu střednědobého dokumentu – Koncepce prevence kriminality Obce Obrnice a lokalit ve správním obvodu obce na období 2014 – 2017.

Navrhovaná řešení v rámci tohoto materiálu jsou pouze rámcová. Tento materiál analytické povahy si neklade za cíl definovat konkrétní opatření, ale poukázat na současnou situaci v obci.

1 ANALÝZA KRIMINALITY

1.1 Analýza trestných skutků v jednotlivých okresech Ústeckého kraje

V této kapitole je sledována trestná činnost v jednotlivých okresech Ústeckého kraje. V okresech jsou výrazné rozdíly v počtu obyvatel. Z důvodu možnosti srovnání mezi jednotlivými okresy byl stanoven srovnávací ukazatel – index. Tzn., že byl proveden přepočítání zjištěných trestných činů na 10 tisíc obyvatel. Na základě indexů bylo následně sestaveno pořadí jednotlivých okresů v kraji. Indexu bylo využito i v jiných kapitolách bezpečnostní analýzy. Níže je uveden vzorec přepočtu:

$$\frac{\text{Počet evidovaných klientů, trestné činnosti atd.}}{\text{Počet obyvatel ve správním obvodu}} \times 10\,000$$

Podrobnější rozbor trestné činnosti je pravidelně zpracováván územními odbory služby kriminální policie a vyšetřování, který je vydáván ve „**Zprávě o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území kraje (okresu)**“. Rozbory kriminality na území jednotlivých okresů jsou k dispozici na webových stránkách Policie ČR:

<http://www.policie.cz/ustecky-kraj.aspx>

V roce 2012 poklesl počet trestných skutků evidovaných v kraji ve srovnání s rokem 2011 o 2 860 činů na celkových 27 427 trestných činů, což představuje pokles o 9,4 %. V indexovém vyjádření poklesl průměrný počet zjištěných činů v Ústeckém kraji z 365,8 na 331,6 skutků na 10 tisíc obyvatel, tj. o 34,2 méně činů méně na uvedený počet obyvatel.

V roce 2012 byl nejvyšší počet trestných činů spáchán v okrese Ústí nad Labem (celkem 4 576 skutků), nejnižší počet skutků byl zaznamenán pak (jako v předcházejících letech) v okrese Louny (celkem 2 397 skutků). V meziokresním indexovém srovnání je trestnou činností celkově nejvíce zatížen opět okres Ústí nad Labem. Svým indexem 376,0 trestných činů na 10 tisíc obyvatel se tradičně umísťuje na předních místech. Na dalších místech se řadí okresy Most, Chomutov a Teplice. Nejméně je trestnou činností zatížen tradičně okres Louny. Jeho index byl 274,9 skutků, což je o 27 % méně než v případě okresu Ústí nad Labem. Druhý v pořadí okres Most je v meziokresním srovnání na tom nejhůře v jiné oblasti kriminality – násilné a mravnostní kriminalitě. Ve většině oblastí kriminality jsou na tom nejlépe okresy Louny (ty až na krádeže vloupáním, kde jsou paradoxně na tom nejhůře a Litoměřice. Podobněji jsou údaje vedeny v níže uvedeném přehledu a v tabulkách 1 a 2.

Tabulka 1 – trestná činnost v okresech Ústeckého kraje v roce 2012

Okres	počet obyvatel	celková trestná činnost			násilná + mravnostní		
		absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
Děčín	135 238	4 102	303,3	5	302	22,3	6
Chomutov	127 218	4 413	346,9	3	369	29,0	3
Litoměřice	117 941	3 519	298,4	6	265	22,5	5
Louny	87 211	2 397	274,9	7	160	18,3	7
Most	116 797	4 261	364,8	2	357	30,6	1
Teplice	129 932	4 159	320,1	4	349	26,9	4
Ústí n. L.	121 699	4 576	376,0	1	365	30,0	2

Zdroj: KŘ PČR ÚK, 2013

Tabulka 2 – další trestná činnost v okresech Ústeckého kraje v roce 2012

Okres	počet obyvatel	krádeže vloupáním			krádeže prosté		
		absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
Děčín	135 238	908	67,1	5	1299	96,1	5
Chomutov	127 218	788	61,9	6	1413	111,1	3
Litoměřice	117 941	856	72,6	4	1102	93,4	6
Louny	87 211	740	84,9	1	715	82,0	7
Most	116 797	859	73,5	3	1452	124,3	2
Teplice	129 932	783	60,3	7	1419	109,2	4
Ústí n. L.	121 699	979	80,4	2	1580	129,8	1

Zdroj: KŘ PČR ÚK, 2013

1.2 Analýza trestných skutků v působnosti obvodních oddělení Policie ČR v okrese Most

V této kapitole je uveden rozbor trestné činnosti v jednotlivých obvodních odděleních Policie ČR v okrese Most. Systém obvodních oddělení je rozdělen do čtyř typů podle kritérií stanovených Ministerstvem vnitra ČR. Základními kritérii je velikost obvodu, počet obyvatel obvodu, počet trestných činů spáchaných v dané lokalitě, počet policistů působících v obvodu a jiné. Z důvodu možnosti srovnání mezi jednotlivými stupni obvodních oddělení byl (stejně jako v případě obvodů okresních ředitelství PČR) stanoven srovnávací ukazatel – index. Tzn., že počet zjištěných trestných činů byl přepočten na 10 tisíc obyvatel.

V Ústeckém kraji je celkem 49 obvodních oddělení Policie ČR. V Děčíně je jedno oddělení, v Mostě a Litvínově dvě oddělení. V Chomutově a v Teplících jsou zřízena tři obvodní oddělení PČR a v Ústí nad Labem celkem sedm obvodních oddělení (včetně obvodního oddělení v Trmicích, protože v jeho obvodu je i část města Ústí n. L.). Ve městech, kde je zřízeno více obvodních oddělení, nebylo možné zjistit počet obyvatel v jednotlivých obvodech policejních okrsků. Z tohoto důvodu byla velká města srovnávána jako jeden celek s ostatními obvodními odděleními Policie ČR působícími v kraji. V tabulce P1 přílohy je uveden přehled správního obvodu Obvodního oddělení Policie ČR v Obrnicích a obcí a osad spadajících do tohoto obvodu PČR.

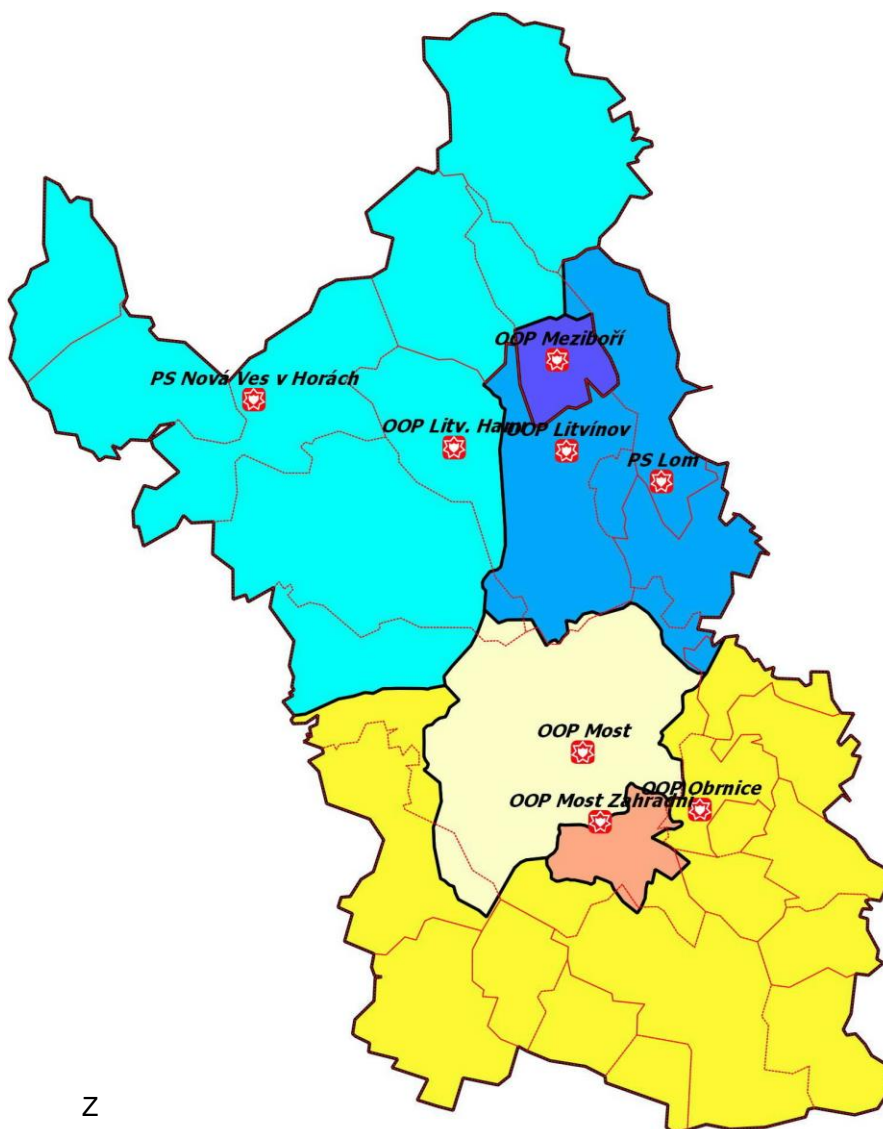
V okrese Most je celkem šest obvodních oddělení Policie ČR (v rámci územního odboru vnější služby PČR). V Mostě II. a v Mostě – Zahradní, v Litvínově a v Litvínově – Hamru, v Meziboří a v Obrnicích. OO Policie ČR v Litvínově má svou služebnu ještě v Lomu a OO PČR v Litvínově – Hamru má svou služebnu ještě v Nové Vsi v Horách. V níže uvedené tabulce 3 a obrázku 1 je uvedeno teritoriální rozdělení jednotlivých obvodních oddělení Policie ČR v okrese Most.

Tabulka 3 – velikost území OO PČR v okrese Most a počet obyvatel

Obvodní oddělení PČR	Rozloha obvodu v km ²	Počet obyvatel v obvodu
Most	50,7	67 466
Most – Zahradní	8,9	
Obrnice	156,9	8 848
Meziboří	7,5	4 817
Litvínov	60,2	35 666
Litvínov – Hamr	182,4	

Zdroj: KŘ PČR ÚK, 2013

Obrázek 1 – správní obvody OO PČR v okrese Most



Z

Zdroj: KŘ PČR ÚK, 2013

Statistické údaje o trestné činnosti v jednotlivých OO Policie ČR v okrese Most

V roce 2012 bylo nejvíce trestných skutků zjištěno ve správních oblastech obvodních oddělení Policie ČR v Mostě. Nejvíce trestných činů v indexovém vyjádření bylo spácháno v obvodu OO PČR v Obrnicích (stejně jako v předchozích letech) – 418,2 trestných činů na 10 tisíc obyvatel. Na dalších místech jsou obvody PČR v Mostě s 378,4 skutky a v Litvínově, kde bylo zaevidováno 354,1 trestných činů. Nejnižší index celkové kriminality byl zjištěn opět v obvodu OO PČR v Meziboří. Jeho hodnota činila 155,7 trestných činů na 10 tisíc obyvatel.

V oblasti násilné a mravností kriminality byl nejvyšší index zjištěn v obvodu OO PČR v Litvínově. Jeho hodnota činila 34,8 skutků. Na dalších místech skončily obvody PČR v Obrnicích a v Mostě. Nejnižší index byl zjištěn opět v obvodu PČR v Meziboří. Jeho hodnota činila 24,9 trestných činů násilné a mravnostní kriminality na 10 tisíc obyvatel.

Tabulka 4 – trestná činnost v obvodech PČR v okrese Most v roce 2012

Okres Most		celková trestná činnost			násilná + mravnostní		
obvodní oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
Most (II) + Most-Zahradní (III)	67 466	2 553	378,4	2	192	28,5	3
Litvínov (III) + Hamr (III)	35 666	1 263	354,1	3	124	34,8	1
Meziboří (III)	4 817	75	155,7	4	12	24,9	4
Obrnice (III)	8 848	370	418,2	1	29	32,8	2

Zdroj: KŘ PČR ÚK, 2013

V oblasti krádeží vloupáním byl nejvyšší index zjištěn v obvodu OO PČR v Litvínově. Jeho hodnota činila 116,9 skutků. Na dalších místech skončily obvody PČR v Obrnicích a v Mostě. Nejnižší index byl zjištěn tradičně v obvodu PČR v Meziboří. Jeho hodnota činila 27,0 trestných činů krádeží vloupáním na 10 tisíc obyvatel.

V oblasti krádeží prostých byl nejvyšší index zjištěn v obvodu OO PČR v Mostě (stejně jako v letech předešlých). Jeho hodnota činila 149,3 skutků. Na dalších místech skončily obvody PČR v Obrnicích a v Litvínově. Nejnižší index byl zjištěn v obvodu PČR v Meziboří. Jeho hodnota činila 33,2 trestných činů krádeží prostých na 10 tisíc obyvatel.

Tabulka 5 – další trestná činnost v obvodech PČR v okrese Most v roce 2012

Okres Most		krádeže vloupáním			krádeže prosté		
obvodní oddělení	počet obyvatel	absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí
Most (II) + Most-Zahradní (III)	67 466	354	52,5	3	1007	149,3	1
Litvínov (III) + Hamr (III)	35 666	417	116,9	1	302	84,7	3
Meziboří (III)	4 817	13	27,0	4	16	33,2	4
Obrnice (III)	8 848	75	84,8	2	127	143,5	2

Zdroj: KŘ PČR ÚK, 2013

Statistické údaje o trestné činnosti a přestupcích v Obrnicích v roce 2012

Jak bylo již uvedeno, tak v roce 2012 bylo trestnou činností v rámci Ústeckého kraje nejvíce zatíženo OO PČR v Obrnicích. Index tohoto obvodu byl 418,2 trestných činů na 10 tisíc obyvatel. Pořadí nápadu trestných skutků jednotlivých obvodních oddělení PČR je uvedeno v kapitole 1.2.1. V katastrálním území obce Obrnice (Obrnice, České Zlatníky a Chanov) bylo

v roce 2012 zjištěno 83 trestných činů. To představuje index 357,6. V tabulce 6 je uveden přehled trestné činnosti v Obrnicích v roce 2012.

V roce 2012 bylo v obci zjištěno celkem 340 přestupků.

Tabulka 6 – trestná činnost v Obrnicích v roce 2012

	Trestná činnost – z toho			Celkem
	násilná	vloupání	prostá	
Počet skutků	7	26	37	83
Pachatel neznámý	1	21	19	39
Pachatel zjištěn	6	5	18	44
Objasněno (v %)	85,7	19,2	48,7	53,0

Zdroj: OO PČR Obrnice, 2013

1.2.1 Pořadí obvodních oddělení PČR v kraji v roce 2012

Na základě zjištěných indexů (tj. počtu trestných činů na 10 tisíc obyvatel) bylo sestaveno pořadí obvodních oddělení Policie ČR v kraji v roce 2012. V roce 2012 došlo k přesunu nejvíce kriminalitou zatížených měst a obcí v Ústeckém kraji z těch větších do těch menších. Ta zaujala první tři místa nejvíce zatížených obcí. Jednalo se o Obrnice, Krásnou Lípou a Štětí. Pak už následovala také velká města – Ústí nad Labem a Chomutov. K největšímu posunu došlo v OO PČR Štětí, které se v roce 2011 nacházelo v polovině sledovaných obvodních oddělení, také u OO PČR Krásná Lípa došlo ke značnému posunu směrem k větší zatíženosti kriminalitou. V obou sledovaných OO PČR se nacházejí sociálně vyloučené lokality, další determinanty jsou však rozdílné. V Krásné Lípě působí již několik let Agentura pro sociální začleňování, působí zde více poskytovatelů sociálních služeb, oproti tomu ve Štětí se práce spojené se sociální prací ve vyloučených lokalitách teprve zavádějí. Na opačném konci pořadí jsou obvody OO PČR v Meziboří, Benešově nad Ploučnicí a Duchcově. Index obvodu OO PČR v Meziboří je téměř 2x nižší než index zjištěný v obvodu města Obrnice.

Tabulka 7 – pořadí obvodních oddělení PČ v Ústeckém kraji podle indexu TČ v roce 2012

Pořadí	OOP PČR	Celková kriminalita	Index TČ	Pořadí	OOP PČR	Celková kriminalita	Index TČ
1	OOP OBRNICE	370	418,2	21	OOP KRUPKA	451	295,2
2	OOP KRÁSNÁ LÍPA	245	410,5	22	OOP BÍLINA	666	295,1
3	OOP ŠTĚTÍ	553	399,8	23	OOP LOVOSICE	606	293,2
4	Ústí nad Labem	4 183	398,8	24	OOP ŽATEC	726	290,6
5	Chomutov	2 132	390,3	25	Děčín	1 696	287,6
6	OOP DUBÍ	399	383,9	26	OOP LITOMĚŘICE	1 029	281,7
7	OOP ŠLUKNOV	217	380,4	27	OOP KLÁŠTEREC N. O.	457	267,8
8	OOP BŘEZNO	116	378,7	28	OOP TEREZÍN	227	263,6
9	Most	2 553	378,4	29	OOP VELKÉ BŘEZNO	108	261,0
10	OOP JIRKOV	926	376,5	30	OOP LOUNY	868	253,9
11	Teplice	2 158	367,5	31	OOP RADONICE	103	245,4
12	OOP VARNSDORF	679	367,4	32	OOP LIBOCHOVICE	290	239,3
13	Litvínov	1 263	354,1	33	OOP CHLUMEC	190	229,9
14	OOP RUMBURK	568	337,1	34	OOP VEJPRTY	116	225,6
15	OOP POSTOLOPRTY	378	316,0	35	OOP LIBOUCHEC	95	215,3
16	OOP HŘENSKO	131	311,8	36	OOP KRYRY	158	212,7
17	OOP ROUDNICE N. L.	814	310,9	37	OOP VELKÝ ŠENOV	175	212,0
18	OOP PODBOŘANY	267	308,4	38	OOP DUCHCOV	485	211,1
19	OOP KADAŇ	563	303,7	39	OOP BENEŠOV N. PL.	160	175,6
20	OOP Č. KAMENICE	231	299,9	40	OOP MEZIBOŘÍ	75	155,7

Zdroj: KR PČR ÚK, 2013

2 SOCIO-DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA

V minulosti prošel celý ústecký region velmi různorodým vývojem, který ke stabilizaci demografické struktury území nepřispěl. V důsledku těchto skutečností se region vyznačuje nadprůměrnou fluktuací obyvatelstva. Hlavní příčiny lze spatřovat zejména v nedostatečné nabídce pracovních příležitostí a celkově nižší atraktivitě území pro život, zejména v důsledku historického průmyslového zatížení, jehož následky v regionu přetrvávají dodnes.

Obec Obrnice se rozkládá v malebném údolí Českého středohoří – Chráněné krajinné oblasti. Kotlina, v níž obec leží, je naplavenina řeky Bíliny, kdysi mohutnější nežli dnes

Nepříznivý demografický ukazatel je i rozvodovost. Obrnice populačně ztrácí převážně migrací. Obec má záporné migrační saldo. Na migrační ztrátě se výrazně podílí nedostatek pracovních příležitostí, bytové důvody, sociální skladba obyvatel.

Převážná část obyvatel bydlí v bytech v panelové zástavbě v Obrnicích. Panelové domy byly vystaveny převážně v 70. letech dvacátého století. Vlastnictví panelových domů je různorodé, převažuje soukromé vlastnictví fyzických a právnických osob. Obec vlastní pět bytových objektů v panelové zástavbě jeden bytový dům v zástavbě rodinných domů o třech bytových jednotkách. Technický stav objektů odpovídá době užívání, vyžadující opravy v rozsahu generálních oprav. Záměrem obce je přestavba jednoho panelového domu na tzv. byty sociální (malometrážní).

Menší část počtu obyvatel bydlí v rodinných domech, především ve starší části Obrnic, Chanova a Českých Zlatníků. Záměrem obce je příprava území a pozemků pro podporu výstavby nových rodinných domů. Na opravy bytového fondu vlastníkům poskytla obec půjčky z Fondu rozvoje bydlení.

2.1 Základní demografické údaje

Obec Obrnice se nachází v kotlině řeky Bíliny a několik kilometrů od statutárního města Most v Ústeckém kraji. V rámci územního správního členění je obec zařazena do správního obvodu obce s rozšířenou působností města (ORP) a okresu Most. Obec je rozdělena na tři části – Obrnice, České Zlatníky a Chanov.

K 31. 12. 2012 žilo v obci celkem 2 321 obyvatel. Z tohoto počtu bylo 1 232 mužů a 1 089 žen. Průměrný věk obyvatel v obci činil 33,4 let, což obec řadí mezi obce v ČR s nejnižším průměrem věku obyvatel obce. Průměrný věk mužů činí 33,1 let a průměrný věk žen pak 33,6 let.

2.2 Vývoj počtu obyvatel a migrace obyvatel

Od roku 2000 se celkový počet obyvatel Obrnic snížil o 361, což ve srovnání s rokem 2000 to představuje pokles o 13,5 %. Největší pokles obyvatel nastal v letech 2010 a 2011, kdy počet obyvatel klesl o 200 osob, což představuje meziroční pokles o 7,7 %.

Tabulka 8 – vývoj počtu obyvatel obce od roku 2000

vývoj počtu obyvatel v Obrnicích										
rok	2000	2002	2004	2006	2008	2009	2010	2011	2012	2013
počet obyvatel	2 682	2 585	2 650	2 706	2 624	2 651	2 544	2 344	2 321	2 375

Zdroj: ČSÚ, 2013

Migrace obyvatel

Jeden z nejvíce alarmujících ukazatelů je ukazatel **migrace obyvatel** v obci. V níže uvedené tabulce 9 byla sledována migrace počtu obyvatel v obci v letech 2003 až 2012. Od roku 2003 se z obce vystěhovalo 1 785 obyvatel, naopak se přistěhovalo 1 285 osob. V průměru se každoročně přistěhuje 5,0 % „nových“ obyvatel a odstěhuje 6,9 % obyvatel. Největší odliv

obyvatel nastal v letech 2009 a 2010, kdy se odstěhovalo 238 osob, 9,3 % z celkového počtu obyvatel. Ve srovnání s celkovým počtem obyvatel ke konci roku 2012 vyplývá, že za sledovaných 10 let se složení obyvatel změnilo vlivem migrace téměř o 55 %. Ze zjištěných údajů lze jednoznačně konstatovat, že v obci je vysoká migrace obyvatel.

V roce 2012 se přistěhovalo 78 obyvatel, naopak se odstěhovalo 209 obyvatel. Tzn., že stále dochází k velkému počtu migrujících obyvatel. V níže uvedené tabulce je uveden přehled migrace obyvatel v obci.

Tabulka 9 – migrace obyvatel obce v letech 2003 až 2012

Rok	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Migrační přírůstek /úbytek	Podíl nově přistěhovalých v (%)	Podíl vystěhovalých v (%)
2003	171	149	22	6,5	5,7
2004	121	128	-7	4,6	4,8
2005	124	146	-22	4,7	5,5
2006	172	161	11	6,4	5,9
2007	107	221	-114	4,1	8,4
2008	192	213	-21	7,3	8,1
2009	172	181	-9	6,5	6,8
2010	63	238	-175	2,5	9,3
2011	85	139	-54	3,6	5,9
2012	78	209	-131	3,4	9,0
Celkem	1 285	1 785	- 500	5,0	6,9

Zdroj: ČSÚ, 2013

Pozn.: pro názornost nejsou započítány osoby, které se opakovaně přistěhovaly do obce. Jedná se o marginální počet.

2.3 Věková struktura obyvatelstva

Obecným trendem v České republice je výrazné stárnutí obyvatelstva. Průměrný věk se posunul nad hranici 40 let již v roce 2009. Ústecký kraj má oproti celorepublikovému průměru mladší věkovou strukturu obyvatel, průměrný věk obyvatel dosahoval ke konci roku 2012 39,6 let. V Obrnicích je průměrný věk obyvatele výrazně nižší než v jiných částech nejen kraje, ale i celé ČR. Ke konci roku byl průměrný věk v obci 33,4 let. Důvodem je vysoký podíl dětí do 14 let, který překročil 25 % všech obyvatel obce. V případě, že k dětem připočteme ještě osoby mladistvé (15–18 let), tak celkový počet občanů obce do 18 let představuje téměř 30 %.

Tabulka 10 – věková struktura obyvatel obce

věková struktura obyvatel 2012		
věk	počet osob	podíl v %
0 – 14	582	25,1
15 – 64	1 562	67,3
65 a více	177	7,6

Zdroj: ČSÚ, 2013

2.4 Vzdělanostní skladba obyvatelstva a školství

Historický vývoj v Ústeckém kraji značně poznamenal i jeho vzdělanostní strukturu. Ta je v porovnání s celorepublikovými hodnotami podprůměrná. V regionu se nachází, ve srovnání s ostatními regiony ČR, nejnižší podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním a nejvyšší podíl obyvatel, kteří dosáhli maximálně základního vzdělání. Celý problém je umocněn zejména migrací vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva za prací mimo region, a to zejména

v důsledku nízké úrovně nabídky kvalifikovaných pracovních příležitostí. Nejprogresivnější vzdělanostní strukturu má krajské město a s odstupem následují další velká sídla.

Velmi nízká je rovněž úroveň jazykového vzdělání místních obyvatel, což je problematické nejen obecně ve vztahu k celkové konkurenceschopnosti regionu, ale též ve vztahu k jeho příhraniční poloze. Tento handicap brání významnější ekonomické i společenské spolupráci se sousedním Německem. Veškeré dostupné analýzy tento stav považují za jednu ze základních příčin vysoké míry nezaměstnanosti a s ní souvisejících negativních sociálních a hospodářských jevů.

Vzdělanost je jedním z nejdůležitějších faktorů kvality lidských zdrojů. Obecně bývá lepší vzdělanostní struktura obyvatelstva považována za předpoklad úspěšného sociálního a ekonomického rozvoje.

Obec je zřizovatelem jedné **základní školy**. Při škole je zřízena školní družina. Základní škola je spádovou oblastí pro děti z okolních obcí Želenice, Patokryje a Korozluky. Zvyšuje se počet dětí s povinnou školní docházkou z obce, které dojíždějí do základních škol do Mostu. Dále je obec zřizovatelem **mateřské školy**. Kapacita mateřské školy je využívána v dostatečném počtu dětí.

2.5 Nezaměstnanost

Ústecký kraj vykazuje dlouhodobě nejvyšší míru registrované nezaměstnanosti ze všech krajů České republiky.

K 31. 12. 2012 bylo v okrese Most evidováno 9 890 uchazečů o zaměstnání, což je o 234 osob více než ke konci předchozího měsíce a o 488 více než v prosinci 2011. Počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání stoupl na 9 861. Míra registrované nezaměstnanosti k 31. 12. 2012 činila 16,02 % a ve srovnání s předcházejícím měsícem se zvýšila o 0,38 %. Meziročně došlo k jejímu nárůstu o 0,45 %.

Ve správním obvodu obce s rozšířenou působností (dále ORP) Most je míra registrované nezaměstnanosti 15,9 %. Na jedno volné pracovní místo připadá 39 uchazečů (z celkového počtu 6 478 uchazečů o zaměstnání).

Obrnice patří mezi obce v kraji (ale i v ČR), které každoročně vykazují nejvyšší nezaměstnanost. Ke konci října 2013 byl podíl nezaměstnaných v obci 19,9 %, což je nejvíce na Mostecku a na 2. místě v rámci obcí Ústeckého kraje po obci Velemyšleves (okres Louny). Na Úřadu práce v Mostě bylo registrováno 314 uchazečů o zaměstnání z Obrnic.

2.6 Analýza vybraných skupin obyvatelstva a působnost orgánů veřejné správy a jiných subjektů (systém pomoci)

2.6.1 Děti a mladiství

Na práci s dětmi ohroženými sociálně nežádoucími jevy se zaměřuje několik resortů státní správy. Klíčovou úlohu zde zaujímá Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, které kromě samotné podpory rodiny řídí výkon státní správy v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Tuto agendu zajišťují dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění, **orgány sociálně-právní ochrany dětí** (dále orgán OSPOD). Orgány OSPOD se v rámci sociálně-právní ochrany dětí zaměřují na děti, jejichž rodiče nebo osoby odpovědné za jejich výchovu zemřeli nebo neplní, nevykonávají nebo zneužívají svou rodičovskou zodpovědnost. Sociálně-právní ochrana dětí se zaměřuje také na děti, které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že:

- zanedbávají školní docházku,
- nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy,
- požívají alkohol nebo návykové látky,
- žijí se prostitutí,

- spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem (tzv. provinění),
- opakovaně nebo soustavně páchají přestupky nebo jinak ohrožují občanské soužití,
- opakovaně se dopouští úteků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte (§ 6 zákona č. 359/1999 Sb.).

Orgány OSPOD poskytují pomoc dětem a jejich rodičům při překonávání nepříznivých sociálních podmínek a výchovných vlivů, s cílem umožnit jim začlenění do společnosti, včetně uplatnění na trhu práce. V rámci těchto orgánů působí pracovníci specializující se na práci s výše uvedenými dětmi – **sociální kurátoři pro mládež**. V tabulce 11 jsou uvedeny statistické údaje o počtu evidovaných dětí a mladistvých orgánem OSPOD obecního úřadu obce s rozšířenou působností v Mostě. Zároveň byly zpracovány statistické údaje tohoto orgánu pro oblast Obrnic (Obrnice spadají v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností pod tento orgán).

Pro možnost srovnání v rámci Ústeckého kraje a ČR byly zpracovány údaje pomocí indexu (počet evidovaných dětí a mládeže do 18 let na deset tisíc obyvatel správního obvodu obce s rozšířenou působností).

Orgán OSPOD v Mostě a participující subjekty v oblasti sociálně-právní ochrany dětí

V rámci ORP v Mostě je výkon státní správy v uvedené oblasti (sociálně-právní ochrany dětí) organizačně začleněn pod odbor soc. věcí Magistrátu města Mostu. Podrobné informace jsou k dispozici na webových stránkách: <http://www.mesto-most.cz/odbor.asp?p1=1001>.

Orgán OSPOD v rámci své činnosti spolupracuje s mnoha dalšími subjekty. Zejména pak se školami a školskými zařízeními (především se ZŠ v Obrnicích a Střediskem výchovné péče v Mostě). Orgán OSPOD v Mostě spolupracuje také s pedagogicko-psychologickou poradnou v Mostě – podrobněji kapitola 3.6. Dále pak spolupracuje s Policií ČR, Městskou policií Most, Okresním soudem v Mostě, Okresním státním zastupitelstvím v Mostě, Probační a mediační službou ČR se sídlem také v Mostě, lékaři a dalšími právníckými nebo fyzickými osobami. Krajský úřad Ústeckého kraje podporuje spolupráci jednotlivých subjektů veřejné správy i nestátního neziskového sektoru a zároveň přispívá k jejich koordinaci.

V Mostě působí v této oblasti také meziresortní tým na okresní úrovni (tzv. **tým pro mládež**), který je složen právě ze zástupců výše uvedených institucí. Cílem této skupiny je prohlubovat spolupráci a společně postupovat a volit opatření při péči o děti, prioritně pak o děti ohrožené sociálně nežádoucími jevy. Vzájemné spolupráci a rychlé intervenci pomáhá i elektronický systém tzv. „**Systém včasné intervence**“ (**SVI**), který byl zde zpuštěn v roce 2009 jako první v Ústeckém kraji.

Významnou podporu pro činnost orgánu OSPOD představují zejména **poskytovatelé registrovaných sociálních služeb**. Často tyto služby poskytují nestátní neziskové organizace (dále NNO). Tyto organizace poskytují sociální služby (služby sociální prevence) – především pak sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (dále SASky pro rodiny s dětmi) a programy zaměřené na sanaci rodiny. U mnoha rodin, které prošly kvalitním reintegračním programem, bylo dosaženo zlepšení jejich životní a sociální situace. Tím byly vytvořeny příznivé podmínky pro návrat dětí z institucionální péče (dětských domovů a výchovných ústavů) zpět do rodiny. Tyto programy jsou zaměřeny současně i na prevenci odebrání dětí z jejich původního prostředí a umístění do výchovného zařízení. V oblasti Obrnic poskytuje sociální službu SASku pro rodiny s dětmi Obrnické centrum sociálních služeb, příspěvková organizace.

Většina sociálních služeb poskytovaných na Mostecku jsou převážně k dispozici i občanům Obrnic. Podrobněji o poskytovaných sociálních službách je uvedeno v kapitole 3.3.

Kromě výše uvedených subjektů poskytují sociálně-právní ochranu dětí také subjekty, které obdržely pověření k výkonu činností (zákonem stanovených) na úseku sociálně-právní

ochrany dětí. Tyto subjekty jsou pak označovány jako **pověřené osoby**. Aktualizovaný seznam pověřených osob je k dispozici na webových stránkách Ústeckého kraje: http://www.kr-ustecky.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1678816.

Statistické údaje o cílové skupině

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR vydává každoročně Statistickou ročenku MPSV z oblasti práce a sociálních věcí. Z tohoto důvodu lze vybrané ukazatele Ústeckého kraje srovnávat se statistickými údaji ostatních krajů a dalších lokalit ČR. Vybrané ukazatele Obrnic, ORP Most a Ústeckého kraje byly za rok 2012 srovnány se statistickými údaji ČR. MPSV se ve svých statistických ročenkách každoročně zaměřuje na různé oblasti své působnosti (nezaměstnanost, sociální zabezpečení atd.). Jednou z oblastí je i evidence orgánů OSPOD. Tato kapitola bezpečnostní analýzy je zaměřena právě na vybrané statistické údaje orgánu OSPOD v Mostě se zaměřením na oblast Obrnice. Důraz je pak kladen na údaje získané v oblasti kurately mládeže, tj. na evidenci dětí, které vykazují poruchy chování (a jsou ohrožené sociálně nežádoucími jevy).

V České republice bylo **v roce 2012** evidováno orgány SPOD – kurátory pro mládež celkem 44 411 klientů – dětí a mladistvých (v roce 2011 to bylo 46 792 klientů). V Ústeckém kraji evidovali kurátoři celkem 5 704 klientů (v roce 2011 to bylo 6 250 osob), což představuje 12,8 % v rámci ČR (v roce 2011 to bylo 13,4 %). V ČR zaujímá Ústecký kraj v této statistice 2. místo za Moravskoslezským krajem. V indexovém vyjádření zaujímá Ústecký kraj již 1. místo, kdy průměr kraje činí 69 dětských klientů (v roce 2011 – 75,5). Druhý, index Jihočeského kraje, je 59,5 a republikový průměr činí 42,2 dětských klientů na 10 tisíc obyv. Ve správním obvodu obce s rozšířenou působností v Mostě bylo ve sledovaném roce evidováno 652 klientů kurátora pro mládež. Index pak činí 85,4 klientů na deset tisíc obyv., což představuje 4. místo v rámci všech 16 orgánů OSPOD v Ústeckém kraji.

V Obrnicích je orgánem OSPOD (kurátory pro mládež v rámci oddělení sociální prevence) evidováno 20 klientů. Z tohoto počtu je 14 mladistvých (tj. ve věku 15–18 let) a 6 dětí do 15 let. Podíl nezletilých je tedy 30 %. Po provedení přepočtu na deset tisíc obyvatel pak vychází, že index evidovaných osob do 18 let je 86,2, tj. více než činí průměr v kraji a o 2x více ve srovnání s průměrnou hodnotou evidovaných dětí v ČR. Podrobněji je vše uvedeno v tabulce 11.

Tabulka 11 – evidence dětí a mládeže orgánem OSPOD – kurátoři pro mládež 2012

OBEC	Počet evidovaných celkem	z toho děti do 15 let	z toho dívek	z toho mladiství	z toho dívek	Podíl nezletilých (%)	Index na 10 tisíc obyv.
Obrnice	20	6	3	14	4	30	86,2
Most	652	315	116	337	123	48,3	85,4
Ústecký kraj	5 704	2 678	839	3 026	779	46,9	69,0
ČR 2012	44 411	18 587		25 824		41,9	42,2

Zdroj: KÚ Ústeckého kraje, 2013

Trestná činnost dětí a mládeže a přestupky mladistvých

V roce 2012 evidovaly orgány SPOD (kurátoři pro mládež) v České republice celkem 8 051 pachatelů provinění¹. V roce 2011 to bylo 9 322 těchto osob do 18 let a z dlouhodobého hlediska je evidován každoroční pokles dětských pachatelů.

¹ tzn. trestný čin nebo jinak trestný čin spáchaný mladistvými nebo dětmi dle definice zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže, v platném znění (dále zákon o soudnictví ve věcech mládeže).

V Ústeckém kraji bylo zajištěno, že provinění spáchalo 931 osob mladších 18 let (2011 – 1 249 osob), které spáchaly provinění, tj. 11,6 % v rámci krajů ČR. Co do absolutního počtu zaujímá Ústecký kraj třetí místo v rámci krajů (opět po Moravskoslezském kraji a kraji Jihomoravském). V indexovém vyjádření zaujímá náš kraj již místo druhé po Libereckém kraji. Republikový průměr činí 7,7 osob do 18 let, které spáchaly provinění a index připadající na Ústecký kraj je 11,3 osob na 10 tisíc obyvatel.

Ve správním obvodu obce s rozšířenou působností v Mostě bylo ve sledovaném roce evidováno 94 klientů kurátora pro mládež, kteří spáchali provinění. Index pak činí 12,3 dětského pachatele na tisíc obyv., což představuje 8. místo v rámci všech 16 orgánů OSPOD v Ústeckém kraji.

V Obrnicích je kurátory pro mládež evidováno 9 pachatelů do 18 let. Z tohoto počtu je 7 mladistvých (tj. ve věku 15–18 let) a dva nezletilí (do 15 let). Podíl nezletilých je tedy 22,2 %. Po provedení přepočtu na deset tisíc obyvatel pak vychází, že index evidovaných osob do 18 let mající trvalé bydliště v obci je 38,8. Což je 3x více než činí průměr v kraji a více jak 5x ve srovnání s průměrnou hodnotou evidovaných dětí v ČR. Podrobněji je vše uvedeno v tab. 12.

Tabulka 12 – trestná činnost dětí a mládeže evidována orgány OSPOD v roce 2012 (pachatelé)

OBEC	Trestná činnost celkem	z toho dětí do 15 let	Podíl nezletilých (%)	Přestupky mladistvých	Index pachatelů TČ na 10 tisíc obyv.
Obrnice	9	2	22,2	6	38,8
Most	94	46	49,0	87	12,3
Ústecký kraj	931	380	40,8	645	11,3
ČR 2012	8 051	3 226	40,1	4 976	7,7

Zdroj: KÚ Ústeckého kraje, 2013

Další údaje o sociálně nežádoucích jevech u dětí a uložených opatření

V níže uvedených tabulkách jsou uvedeny statistiky dětí s výchovnými problémy, které jsou v péči kurátorů pro mládež. V Ústeckém kraji bylo evidováno 3 143 dětí, které mají výchovné problémy. Z tohoto počtu bylo 1 850 dětí do 15 let. O obvodu ORP Most bylo těchto dětí 454 a z tohoto počtu pak 250 dětí do 15 let. V Obrnicích je evidováno 6 dětí do 15 let, které vykazují poruchy chování. Celkem je v evidenci pak 15 dětí. Podrobněji je vše uvedeno v tabulce 13.

Tabulka 13 – výchovné problémy dětí a mládeže a uložená opatření v roce 2012

OBEC	Výchovné problémy	z toho dětí do 15 let	Dohledy ² uložené v daném roce	z toho dětí do 15 let	Výchovná opatření ³ uložena mladistvým	Opatření ⁴ uložena dětem do 15 let
Obrnice	15	6	0	0	0	4
Most	454	250	11	5	1	21
Ústecký kraj	3 143	1 850	206	86	142	149
ČR 2012	23 080	11 482	1 864	943	1 024	1 002

Zdroj: KÚ Ústeckého kraje, 2013

² Dle §§ 13 a 13a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění, ukládá soud nebo OSPOD (vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte) opatření (tzv. výchovná opatření): napomenutí, dohled, omezení, př. povinnost.

³ Dle § 15 zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, v platném znění, lze uložit mladistvým tato výchovná opatření: dohled probačního úředníka, probační program, výchovné povinnosti, výchovná omezení a napomenutí s výstrahou.

⁴ Dle § 93 zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, v platném znění, lze uložit dětem do 15 let tato opatření: výchovnou povinnost, výchovné omezení, napomenutí s výstrahou, zařazení do výchovného programu, dohled probačního úředníka a ochrannou výchovu.

Děti v institucionální péči – ústavní a ochranná výchova, výkon vazby a trestu odnětí svobody

Děti umístěné do školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo do dalších zařízení (např. zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc) mají v oblasti poskytování sociálně-právní ochrany dětí zásadní místo. Z tohoto důvodu jsou podrobně sledovány nejen údaje o počtu umístěných dětí do těchto zařízení, ale i důvody jejich umístění.

Statistické údaje orgánů OSPOD Ústeckého kraje a Mostu

V České republice bylo ve sledovaném období (**2012**) evidováno 7 158 umístěných dětí (v roce 2011 to bylo 7 468 dětí). K 31. 12. 2012 evidovaly orgány OSPOD Ústeckého kraje celkem 1 250 dětí do 18 let, které byly na základě soudního rozhodnutí umístěny do školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy. Ústecký kraj zaujímá s 17,5 % jednoznačně první místo. Z tohoto počtu byla 15 dětem uložena ochranná výchova. V roce 2011 bylo v institucionální péči 1 367 dětí (z toho 18 dětí s uloženou ochrannou výchovou). Moravskoslezský kraj, druhý v pořadí, eviduje v roce 2012 o 307 dětí méně. V průměru vychází, že v Ústeckém kraji je evidováno 15,1 dětí v institucionální péči na 10 tisíc obyvatel. Republikový průměr pak činí 6,8 dětí na 10 tisíc obyvatel. Na druhou stranu je nutno ještě doplnit počet dětí, které jsou umístěny také ve školských zařízeních na základě předběžného opatření soudu. K 31. 12. 2012 bylo v uvedených zařízeních umístěno 109 těchto dětí, které mají trvalé bydliště v tomto kraji. K 31. 12. 2012 bylo v ústavních zařízeních umístěno celkem 1 359 dětí s trvalým bydlištěm v Ústeckém kraji.

Orgán OSPOD v Mostě evidoval ke konci roku 2012 93 dětí v institucionální péči (všechny s nařízenou ústavní výchovou). To znamená, že v rámci tohoto správního obvodu ORP Most je 12,2 dítěte v institucionální péči na deset tisíc obyvatel. Na základě předběžného opatření soudu bylo z obvodu ORP v Mostě umístěny 4 děti. Z tohoto počtu nebylo na základě předběžného opatření umístěno žádné dítě z Obrnic. Jedno dítě z obce má nařízenou ústavní výchovu. V případě Obrnic je index počtu umístěných dětí pak 4,3 dětí na deset tisíc obyvatel, tj. méně než je průměr v ČR.

V roce 2012 evidovali kurátoři pro mládež v Ústeckém kraji celkem 24 mladistvých, kteří byli v průběhu sledovaného období umístěni do věznic k výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody. Tito mladiství jsou vždy umisťováni na speciální oddělení pro mladistvé. Na Mostecku to byl jediný mladistvý, a to z Obrnic. Podrobněji je vše uvedeno v tabulce 14.

Tabulka 14 – počet osob do 18 let v institucionální péči v roce 2012

OBEC	Počet umístěných dětí s nařízenou ÚV k 31. 12.	Počet umístěných dětí s nařízenou OV k 31. 12.	Počet dětí umístěných na základě PO k 31. 12.	Počet dětí ve VV či VTOS (v průběhu roku)	Index na 10 tisíc obyv.
Obrnice	1	0	0	1	4,3
Most	93	0	4	1	12,2
Ústecký kraj	1 235	15	109	24	15,1
ČR 2012	7 034	124			6,8

Zdroj: KÚ Ústeckého kraje, 2013

2.6.2 Dospělí

Na výkon státní správy v oblasti podpory osob ohrožených sociálním vyloučením se zaměřují především obce s rozšířenou působností (od roku 2012 i obce s pověřeným obecním úřadem v rámci tzv. sociální práce). Pomoc je směřována zejména osobám propuštěným ze zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo výkonu trestu (vazby). Dále se podpora zaměřuje na osoby, jejichž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby, a osoby, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností. Obecní úřady

poskytují těmto osobám odborné sociální poradenství a koordinují poskytování sociálních služeb. Přitom obecní úřady spolupracují se zařízeními pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, s Vězeňskou službou České republiky, Probační a mediační službou České republiky, správními úřady, poskytovateli sociálních služeb a územními samosprávnými celky⁵. **Tato služba je tradičně nazývána jako sociální kurátor.**⁶ Tato služba je nazývána také jako jediná sociální služba garantovaná státem. Jako v případě činnosti orgánu OSPOD je výkon státní správy v této oblasti zajištěn sociálním kurátorem, který je v rámci ORP v Mostě začleněn do organizační struktury Magistrátu města Mostu, odboru sociálních věcí.

Statistické údaje o cílové skupině

Sociální kurátoři evidovali v Ústeckém kraji **v roce 2012** celkem 3 718 osob (v roce 2011 to bylo 3 805 osob), kterým poskytli odborné sociální poradenství nebo jinou službu, což řadí kraj na čtvrté místo po Moravskoslezském a Jihomoravském kraji a Praze. V ČR bylo ve sledovaném období evidováno 38 276 klientů sociálních kurátorů. Nejvíce klientů bylo ve sledovaném období evidováno v obvodu ORP v Ústí nad Labem a za nimi následovala s mírným odstupem obvody měst Mostu a Chomutova. V indexovém vyjádření se na prvních třech místech v kraji zařadila města Bílina, Roudnice n. L. a Varnsdorf.

Ve sledovaném období bylo propuštěno z výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu vazby celkem 1 772 občanů měst a obcí Ústeckého kraje (v ČR celkem 13 556 osob). Ústecký kraj je v počtu propuštěných na druhém místě po Moravskoslezském kraji, a i v indexovém vyjádření (po kraji Karlovarském). Na deset tisíc obyvatel připadá 21,4 osob propuštěných z vězení (mající trvalé bydliště v Ústeckém kraji). Republikový průměr pak činí 12,9 osoby. Občanů mající trvalé bydliště ve správním obvodu ORP Mostu bylo propuštěno celkem 168 a z Obrnic pak 6 osob.

V indexovém vyjádření pak vychází, že z Mostecka je 22 osob propuštěných z vězení na 10 tisíc obyvatel. Index Obrnic je ještě vyšší – 25,9 osob. To znamená, že index propuštěných osob v Obrnicích je 2x vyšší než je průměrná hodnota indexu v ČR. Podrobněji je vše uvedeno v tabulce 15.

Tabulka 15 – počet osob evidovaných kurátory pro dospělé v roce 2012

OBEC	Evidované osoby 2012 celkem	Index na 10 tisíc obyv.	Počet osob propuštěných z vězení 2012	Index na 10 tisíc obyv.
Obrnice	29	124,9	6	25,9
Most	404	52,9	168	22,0
Ústecký kraj	3 718	45,0	1 772	21,4
ČR 2012	38 276	36,4	13 556	12,9

Zdroj: KÚ Ústeckého kraje, 2013

⁵ Podrobněji upraveno v § 92 odst. b) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění

⁶ Sociální kurátoři převážně navštěvují klienty ještě v průběhu výkonu trestu a nabízejí klientům pomoc (tzv. předvýstupní poradenství). Na druhou stranu je nutné upozornit, že ne všichni sociální kurátoři pro dospělé navštěvují své klienty ve věznicích před propuštěním. Zvláštní pozornost je věnována mladým dospělým, kteří se vracejí z institucionální péče (dětských domovů a výchovných ústavů) po ukončení ústavní a ochranné výchovy (ÚV a OV).

O služby žádají kurátory především klienti, kteří nemají rodinné zázemí nebo narušené rodinné vazby. Klienti se obracejí na kurátory nejčastěji se žádostí o pomoc při vyřizování dávek pomoci v hmotné nouzi (pouze malá část klientů získá po výkonu trestu zaměstnání) a pomoc při zajištění ubytování. Klientům je nabídnuta většinou ubytovna (zpravidla v majetku obce) nebo zařízení typu azylového domu. V Ústeckém kraji je relativně dostatečná síť azylových domů. Nedostatek je vnímán zejména v zimních měsících, kdy se do těchto zařízení stahují i další osoby bez přístřeší (často obecně označováni jako bezdomovci).

3 INSTITUCIONÁLNÍ ANALÝZA

Oblast ochrany před sociálně nežádoucími jevy lze rozdělit na několik typů prevence. Mezi významné typy prevence patří prevence kriminality a neméně významná prevence sociální. Obec Obrnice (stejně jako Ústecký kraj) se angažuje zejména na poli sociální prevence, kdy každoročně realizuje řadu projektů zaměřených na integraci osob ohrožených sociálním vyloučením, dále pak na děti ze sociálně znevýhodněného prostředí. Mezi významné projekty z této oblasti, které obec již řadu let realizuje, jsou Asistent prevence kriminality, příměstský tábor a nově i projekt Domovník. V oblasti prevence kriminality a sociální prevence působí velké množství orgánů státní správy, orgánů územní samosprávy, zástupci nestátního neziskového i komerčního sektoru, popř. jiné subjekty.

Institucionální analýza se zaměřuje na činnost subjektů působících na poli prevence kriminality a sociální prevence (orgány státní správy, samosprávy a neziskového sektoru) v obci a okolí.

3.1 Obec Obrnice

Obec Obrnice (vedení obce) aktivně pracuje na zvyšování kvality života všech obyvatel řadu let. Nástrojem jsou strategické dokumenty schválené orgány obce a naplňování jejich cílů:

- Program rozvoje obce Obrnice na období 2008 – 2013 a
- Strategický plán sociálního začleňování, obec Obrnice, 2013 – 2015.

Adresa:

ObÚ Obrnice

Mírová 70, 435 21 Obrnice

Telefon: 476 118 020; Fax: 476 118 031

E-mail: epodatelna@ouobrnice.cz

Další informace jsou k dispozici na webových stránkách obce: <http://www.ouobrnice.cz/>

3.1.1 Vnější vztahy obce

Obec je členem Severočeského sdružení obcí SESO. Partnerství je udržováno především pro výměnu informací mezi obcemi, případnou součinnost při záměrech získávání dotačních finančních prostředků, lidských zdrojů a zkušeností či dovedností. Další informace k činnosti sdružení jsou k dispozici: <http://www.seso.cz/>.

Obec je dále členem MAS Naděje o.p.s. Sdružení bylo založeno za účelem poskytování obecně prospěšných služeb, jejichž cílem je rozvoj regionu MAS Naděje pro Mostecko. Další informace k činnosti organizace jsou k dispozici: <http://www.nadeje.org/>.

Zároveň je také členem Euroregionu Krušnohoří. Euroregion Krušnohoří je dobrovolným regionálním zájmovým sdružením měst a obcí okresů Chomutov, Most, Louny, Teplice a Litoměřice a jiných právnických osob, zaměřených na vzájemnou pomoc a spolupráci obcí a měst severočeské oblasti, vymezené územím jmenovaných okresů, obcí a měst a v okresech Erzgebirge a Mittelsachsen ve Spolkové republice Německo, případně dalších, které o spolupráci v rámci sdružení požádají. Další informace k činnosti euroregionu jsou k dispozici: <http://www.euroreg.cz/>.

3.1.2 Bezpečnost a veřejný pořádek v obci

Na území Obce Obrnice, která má ve správním obvodu Chanov, České Zlatníky a Obrnice, je největší koncentrace problémových skupin obyvatel především v sídlištní lokalitě, kde žije dle údajů uvedených v dokumentu „Analýza sociálně vyloučených romských lokalit“ v ČR (tzv. Gabalova analýza), z roku 2006, cca 700 až 800 příslušníků romského etnika, s odhadem podílu Romů na celkovém počtu obyvatel sídlištní lokality ve výši 50 %. V sídlišti

bydlí nejen příslušníci romského etnika, ale i sociálně vyloučené a sociálně ohrožené skupiny obyvatel.

Lokalita s vysokým podílem obyvatel romského etnika a sociálně vyloučených osob vznikla sestěhováním těchto osob za levným bydlením, a to jak v rámci druhé vlny Romů z východního Slovenska v roce 1985, tak i postupným přestěhováním Romů a sociálně vyloučených osob z Mostu a jiných částí kraje a také přílivem vystěhovávaných sociálně vyloučených osob a Romů z „lukrativních“ lokalit (např. Praha a její okolí). Následovaly i další vlny stěhování Romů ze Slovenska.

Sídliště je také poměrně úzce spjato s lokalitou Most, Most – Rudolice (tzv. sídliště Chanov) a Litvínov, kdy v rámci těchto lokalit existuje velká migrace obyvatel, především z řad sociálně vyloučených osob a Romů. Většina obyvatel je závislá na sociálních dávkách, je zde vysoký podíl definovaných skupin obyvatel na procentu nezaměstnanosti, kdy je v analýze uvedeno, že odhad míry nezaměstnanosti romských obyvatel je 98 %.

Pro zajištění veřejného pořádku v obci přijala obec Obrnice řadu obecně závazných vyhlášek. Mezi nejvýznamnější patří:

- Vyhláška č. 4/2006, o zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,
- Vyhláška č. 1/2010, o zákazu požívání alkoholických nápojů na stanovených veřejných prostranstvích obce Obrnice,
- Vyhláška č. 1/2012, o regulaci provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her.

Městská policie Most a městský kamerový dohlížecí systém (MKDS)

Bezpečnost obyvatel obce zajišťuje převážně Městská policie Most, se kterou má obec uzavřenou veřejnoprávní smlouvu.

Hlavní činností městské policie je každodenní nepřetržitá hlídková činnost na celém katastrálním území obce. Při této činnosti se strážníci zaměřují na konkrétní problematiku jednotlivých částí obce, jednak na základě svých vlastních poznatků, ale i na základě podnětů a oznámení občanů nebo jiných orgánů v rámci města. Při tom obecní policie úzce spolupracuje s obecním úřadem, Policií ČR a dalšími organizacemi.

Součástí veřejnoprávní smlouvy je napojení a obsluha 10 kamerových bodů v rámci městské kamerového dohlížecího systému města Mostu, které jsou vybudovány na strategických místech v obci. Záznamy pořízené z kamerových bodů jsou poskytovány vyšetřovatelům Policie ČR jako důkazný materiál k odhalování pachatelů trestných činů.

Kamerové body v Obrnicích jsou umístěny v těchto místech:

- Obrnice – Chanov - Ke Keramostu
- Obrnice – Joker blok 9/3
- Obrnice – Nová výstavba blok 7/6
- Obrnice – Náměstí - fy Eduard
- Obrnice – Nám.5.května - křižovatka
- Obrnice – Hasičská zbrojnice
- Obrnice – vlakové nádraží
- České zlatníky – restaurace Podkova
- Obrnice – blok 1/2

Adresa:

Městská policie Most, Vítězslava Nezvala 2678/37, 43401 Most;
Telefon: 156; e-mail: mp@mesto-most.cz

Další informace o činnosti Městské policie v Mostě jsou k dispozici: <http://www.mesto-most.cz/mp.asp?p1=3665>.

Prevence kriminality v obci (místní úroveň)

Obec Obrnice (územní samosprávný celek) se zapojila do krajské úrovně prevence kriminality v roce 2009. Po splnění všech podmínek, které byly nastaveny Ministerstvem vnitra ČR a Ústeckým krajem, obdržela obec dotaci ve výše uvedeném krajském programu prevence kriminality na preventivní projekt „Příměstský tábor“ v celkové výši 51 tisíc Kč. Projekt byl realizován ve spolupráci s Komunitním centrem Duhovka, které poskytuje služby především dětem a mládeži a rodinám ohroženým sociálním vyloučením. Cílem tohoto projektu bylo nabídnout dětem z Obrnic smysluplné trávení volného času především v období letních prázdnin.

Od roku 2010 realizuje obec řadu projektů, na které získala státní účelovou dotaci v Programu prevence kriminality. V roce 2013 získala obec státní dotaci na tyto projekty:

1. Projekt „Asistent prevence kriminality“
2. Projekt „Příměstský tábor Obrnice“
3. Projekt „Domovník“.

Příklady realizovaných preventivních projektů jiných měst a obcí (projektů dobré praxe) lze dohledat na webových stránkách MV ČR:

www.mvcr.cz/clanek/programy-prevence-kriminality.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d.

3.1.3 Základní škola a Mateřská škola Obrnice

Základní škola i Mateřská škola Obrnice jsou příspěvkovými organizacemi obce. Při škole je zřízena školní družina. Základní škola je spádovou oblastí pro děti z okolních obcí – Želenice, Patokryje a Korozluky. Každoročně navštěvuje základní školu okolo 300 dětí. Zvyšuje se také počet dětí s povinnou školní docházkou z obce, které dojíždějí do základních škol do Mostu.

Kapacita mateřské školy je využívána v dostatečném počtu dětí. Další informace jsou k dispozici: <http://www.msobrnice.cz/>.

Základní škola v Obrnicích má zpravovaný minimální preventivní program. Pro školní rok 2012/2013 nesl název „Stříbrná pavučina“.⁷

Základní škola v Obrnicích také využívá služeb **asistenta pedagoga**, který pomáhá dětem se zdravotním či sociálním znevýhodněním ve školním prostředí.⁸ V současné době jsou mateřská a základní škola zapojeny do projektu Učíme se být odpovědní, který je financován z Evropských fondů.

Další informace jsou k dispozici na webových stránkách ZŠ: <http://www.zsobrnice.cz/>.

⁷ Minimální preventivní program (dále jen MPP) je základním nástrojem pro realizaci primární prevence sociálně nežádoucích jevů na školách. Kvalita MPP se v ústeckých školách (ale i v celé ČR) a školských zařízeních s ohledem na neexistenci jasně zadání ze strany MŠMT značně liší. Existují MPP zpracované velmi kvalitně (a zároveň i korespondující s úrovní vlastních školních preventivních aktivit), ale bohužel se vyskytnou i takové, které mají pouze formální charakter.

⁸ Funkci asistenta pedagoga zřizuje ředitel školy se souhlasem krajského úřadu na základě § 16, odst. 10 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, v souladu dalšími právními předpisy. Asistent pedagoga působí ve třídě, ve které se vzdělává dítě, žák nebo student se speciálními vzdělávacími potřebami (se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním). V případě dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním je nezbytné vyjádření školského poradenského zařízení.

Asistent pedagoga poskytuje pomoc žákům při přizpůsobení se školnímu prostředí, pomoc pedagogickým pracovníkům školy při výchovné a vzdělávací činnosti, pomoc při komunikaci se žáky, při spolupráci se zákonnými zástupci žáků a komunitou, ze které žák pochází. (MŠMT, 2007)

3.1.4 Obrnické centrum sociálních služeb, příspěvková organizace

Zřizovatelem Obrnického centra sociálních služeb (dále OCSS) je obec Obrnice. Účelem zřízení organizace je zabezpečení záležitostí v zájmu obce a jejích občanů, především uspokojování potřeb občanů v oblasti sociálních služeb. OCSS nabízí celkem čtyři registrované sociální služby:

- odborné sociální poradenství „Obrnická sociální poradna“
- sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi „Olivín“
- nízkoprahové zařízení pro děti a mládež „Vulkán“
- terénní programy „Spolu v ulicích“

Adresa:

Mírová 111, 435 21 Obrnice; Telefon: 608 774 366

E-mail: matejovicova@ocss.cz

Další informace jsou k dispozici na webových stránkách: <http://www.ocss.cz/>.

3.2 Policie ČR v Mostě a Obvodní oddělení Policie ČR v Obrnicích

Policie ČR plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti. Policie v rámci prevence kriminality spolupracuje s orgány veřejné správy (státní správy a územní samosprávy), nestátním neziskovým sektorem a dalšími subjekty a také se samotnými občany. Ústecký kraj patří do působnosti Krajského ředitelství Policie ČR Ústeckého kraje. Tato správa je členěna na sedm územních odborů (dříve okresních ředitelství), které působí na území Ústeckého kraje:

- Územní odbory PČR v Děčíně, Chomutově, Litoměřicích, Lounech, Mostě, Teplicích a Ústí nad Labem.

Podrobnější informace o činnosti územních odborů Policie ČR v Ústeckém kraji lze dohledat na webových stránkách: <http://www.policie.cz/sprava-severoceskeho-kraje.aspx>. Obec Obrnice územně spadá pod územní odbor správy kriminální policie a vyšetřování v Mostě.

Pod územní odbory spadají také **Preventivně informační skupiny (PIS)**. Jejich cílem je integrovat Policii ČR do preventivních aktivit obcí, poskytovat informace pro plánování preventivních opatření a informovat občany o možnostech a způsobech ochrany před trestnou činností a dopravní nehodovostí.

Informace o činnosti PIS Krajského ředitelství Policie ČR Ústeckého kraje, ale i rady a návody jsou k dispozici: <http://www.policie.cz/clanek/preventivne-informacni-skupina-73.aspx>.

Adresa:

Územní odbor Policie ČR Most

V. Řezáče 224, 434 75 Most

Telefon: 974 438 111

Sekretariát: 974 438 229

Fax: 974 438 228

E-mail: mouovs@mvcr.cz

Přímo v Obrnicích je zřízena služebna pořádkové policie – obvodní oddělení Policie ČR. Další informace jsou k dispozici na stránkách:

<http://www.policie.cz/clanek/obvodni-oddeleni-obrnice.aspx>.

Adresa:

Obrnice 168, 435 22 Obrnice

Telefon: 476 118 034

Fax: 476 118 034

E-mail: moopobrni@mvcr.cz

3.3 Sociální služby a poskytovatelé sociálních služeb v obci

Cílem sociálních služeb je, aby pomáhaly lidem udržet si své místo ve společnosti, a aby je chránily před sociálním vyloučením. Sociální služby by v maximálním možném rozsahu měly lidem pomáhat žít běžným životem.⁹

Pro snadné získání informací o poskytovatelích služeb a jimi poskytovaných sociálních službách je veden elektronický **Registr poskytovatelů sociálních služeb** (dále Registr), který je veřejně přístupný: <http://iregistr.mpsv.cz/>.

V tomto registru lze dohledávat registrované sociální služby poskytované nejen v ČR, ale i v Ústeckém kraji a na Mostecku.

Přehled registrovaných sociálních služeb poskytovaných na území Ústeckého kraje je k dispozici také v elektronickém Katalogu sociálních služeb Ústeckého kraje:

<http://socialnisluzby.kr-ustecky.cz/>.

Většina sociálních služeb poskytovaných na Mostecku jsou převážně k dispozici i občanům Obrnic.

Nejvýznamnějším poskytovatelem sociálních služeb v Obrnicích je **Obrnické centrum sociálních služeb, příspěvková organizace**. Poskytuje celkem čtyři druhy registrovaných sociálních služeb. Podrobnosti jsou uvedeny v kapitole 3.1.4.

Dalším poskytovatelem sociálních služeb, který působí v Obrnicích je občanské sdružení **K srdci klíč**. V Obrnicích poskytuje službu sociální prevence – dům na půl cesty na adrese Nová výstavba 178. V Mostě pak provozuje azylový dům pro muže a noclehárnu. Další informace jsou k dispozici na webových stránkách organizace:

<http://www.ksrdciklic.cz/sluzby.htm>.

3.4 Nestátní neziskové organizace působící v obci

3.4.1 Komunitní centrum Duhovka

Komunitní centrum Duhovka působí jednak v Obrnicích, tak i v Bečově, kde mají podobné problémy. Centrum se zaměřuje především na neorganizované děti a mládež ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Cílem centra je nabídnout těmto dětem smysluplné trávení volného času. Mezi doplňkové aktivity patří i výuka romštiny, poznávací výlety a také příprava dětí na vyučování.

Adresa:

Sportovní hala 224, 435 21 Obrnice

Telefon: 608 247 742; e-mail: duhovka.komunitni@centrum.cz

Další informace jsou k dispozici: <http://www.duhovka.estranky.cz/>.

⁹ Od roku 2007 je systém poskytování, financování a organizace sociálních služeb upraven zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění (dále zákon o sociálních službách).

Sociální služba je činnost nebo soubor činností zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení (§ 3 zákona o sociálních službách).

Sociální služby zahrnují tři základní oblasti služeb:

- a) sociální poradenství,
- b) služby sociální péče,
- c) služby sociální prevence.

Celkem je v zákoně definováno 33 druhů sociálních služeb. Kromě odborného sociálního poradenství je definováno 14 druhů služeb sociální péče a 18 druhů služeb sociální prevence. Pro oblast prevence kriminality jsou klíčové zejména služby sociální prevence.

Další informace o systému sociálních služeb je k dispozici na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí: <http://www.mpsv.cz/cs/9>.

3.4.2 Sokol Obrnice

TJ Sokol Obrnice se zaměřuje trávení volného času od nejmenších dětí až po dospělé prostřednictvím kopané a sálové kopané a dalších aktivit v areálu sportovní haly v Obrnicích. Další informace jsou k dispozici: <http://tjsokolobrnice.717.cz/>.

3.4.3 Sbor dobrovolných hasičů

V obci působí také Sbor dobrovolných hasičů, který tvoří 28 dospělých ve věku od osmnácti do více než sedmdesáti let. Organizovaná ochrana před požáry má v obci dlouholetou tradici. Sbor se zaměřuje také na výchovu dětí, kdy s dětmi pracuje od roku 2004. Od té doby prošlo „výchovou“ více jak 60 dětí. Sbor učí „Plamínky“, děti ve věku od dvou do šesti let, mladší žáky od 6 do 11 let, starší žáky od 11 do 15 let a dorost od 15 do 18 let.

Adresa:

Obrnice, Nádražní 34;

Telefon: 476 118 262

Další informace jsou k dispozici: <http://www.ouobrnice.cz/organizace-a-spolky/hasici/sbor-dobrovolnych-hasicu/>.

3.5 Sociálně vyloučené lokality a Agentura pro sociální začleňování v romských lokalitách

Společnost Gabal analysis & consulting provedla v roce 2006 analýzu sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti. Bylo zjištěno, že v ČR žije 200 – 250 tisíc Romů. Z tohoto počtu je 60 až 80 tisíc osob považováno za sociálně vyloučené. Během výzkumu identifikovali celkem 310 sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit.¹⁰

V Ústeckém kraji žije pak kolem 60 tisíc Romů a bylo definováno 63 sociálně vyloučených lokalit ve 30 obcích a městech Ústeckého kraje (což představuje více jak 20 % soc. vyloučených lokalit v ČR). V rámci krajů ČR je Ústecký kraj v této statistice na 1. místě.

V sociálně vyloučených lokalitách v kraji žije kolem 20 tisíc Romů. Podrobnější informace lze získat na webových stránkách MPSV: http://www.esfcr.cz/mapa/int_ust.html.

V okrese Most bylo definováno osm sociálně vyloučených lokalit. Po třech v Mostě a Litvínově a v Bečově a také v Obrnicích. Popis sociálně vyloučené lokality v Obrnicích je k dispozici: http://www.esfcr.cz/mapa/int_us6_18.html.

Mapa sociálně vyloučených lokalit v Ústeckém kraji je v příloze tohoto dokumentu.

Aktualizace popisu sociálně vyloučené lokality v Obrnicích byla provedena při tvorbě Strategického plánu sociálního začleňování, obec Obrnice 2011 – 2013 a po revizi v roce 2013 také na období 2013 – 2015. Tento plán je zveřejněn na webových stránkách obce:

<http://www.ouobrnice.cz/dokumenty/-strategie-dokumenty/>

¹⁰ Jako sociálně vyloučená romská lokalita byl označen prostor obývaný skupinou, jejíž členové se sami považují za Romy a nebo jsou za Romy označováni svým okolím, a jsou sociálně vyloučení.

Na jedné straně se může jednat o jednotlivý dům, ve kterém žije několik jednotlivců či rodin, nebo celou městskou čtvrť čítající několik stovek nebo dokonce tisíc obyvatel na straně druhé. Tento prostor je jak místem, do něhož jsou „vyloučení“ odkázáni, tak i místem, které se na jejich vyloučení podílí. Hranice této lokality mohou být jak symbolické (to, když je lokalita vnímána jako tzv. „špatná adresa“, hovoří se o ní jako o „domu hrůzy“, „cikánské ulici“, „ghettu“, „Bronxu“ apod.), tak fyzické (je-li lokalita oddělená od ostatní obytné zástavby průmyslovou zónou, frekventovanou silnicí, vodním tokem, skládkou apod.). V obou případech si však existenci těchto hranic uvědomují jak ti, kteří danou lokalitu obývají, tak ti, kteří žijí mimo ni. (Gabal, 2006)

Sociálně vyloučené romské lokality vznikají především v důsledku:

- „přirozeného“ sestěhovávání se chudých romských rodin do lokalit s cenově dostupnějším bydlením,
- vytlačování romských rodin z lukrativních bytů a přidělování náhradního bydlení v lokalitách s často vysokým podílem romského obyvatelstva,
- řízeného sestěhovávání (především ze strany obcí) neplatičů nájmu a obecně lidí považovaných za „nepřizpůsobivé“ či „problémové“ do ubytoven či holobytů.

Sociálně vyloučené romské lokality se nacházejí na jižním a východním okraji Obrnic. Jde o tzv. „Malé“ a „Velké“ sídliště, která se rozkládají podél dlouhé a členité ulice Nová výstavba. Jeden z úseků ulice, tzv. „bulvár“, na němž jsou provozovány drobné obchůdky, bary a herny, je středobodem zdejšího společenského života a bohužel i místem, kam se soustřeďují sociálně patologické jevy, porušování zásad klidného občanského soužití, prodej drog, lichva apod. Bulvár představuje hrozbu zejména pro děti a mladé lidi, které tudy procházejí cestou ze školy nebo z autobusové zastávky a které se zde z nedostatku smysluplné náplně volného času přirozeně zastavují a scházejí se. Okolní obytnou zástavbu tvoří 25 panelových domů o 3 – 7 podlažích (některé až s 5 vchody), v nichž se nachází 627 bytů (Obrnice celkem disponují podle údajů obecního úřadu 815 byty). Domy jsou obsazeny z 20 – 60 % a přibližně polovina jejich obyvatel jsou etničtí Romové.

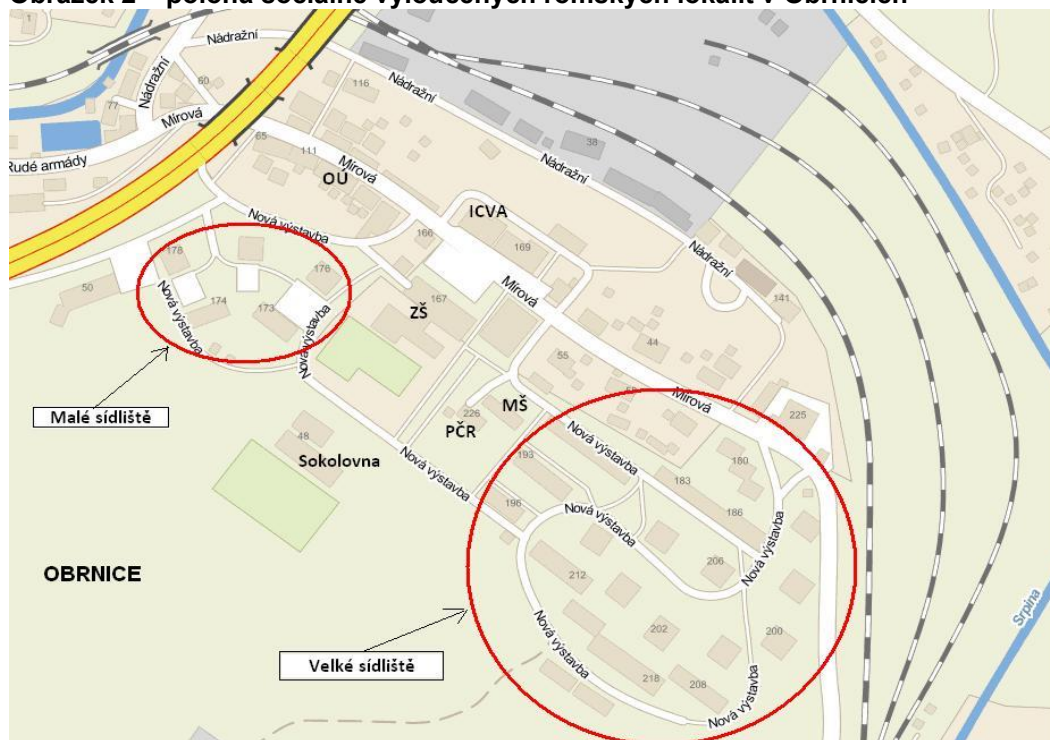
Stav objektů a kvalita bydlení

Panelové domy v obou lokalitách byly v minulosti nedostatečně udržovány či přímo devastovány a dnes tak představují nevyhovující podmínky bydlení. Tuto skutečnost nejlépe dokládá fakt, že 4 z panelových domů musely být pro špatný stav zcela uzavřeny. Bytový fond vlastní z převážné části společenství vlastníků (12 domů), 7 domů vlastní realitní kancelář a 6 domů obec. Zatímco dva provozované obecní domy procházejí postupnou revitalizací a i stav mnoha domů společenství vlastníků se zlepšuje, problémem je chování realitní kanceláře. Část svého majetku záměrně neudrhuje a díky vlastnictví jednotlivých bytů v rámci společenství vlastníků blokuje i zlepšování podmínek bydlení v dalších domech. V soukromých domech jsou navíc nabízeny velmi nevýhodné, krátkodobé a drahé nájemní smlouvy.

V současné době probíhá největší migrace z blízkého sídliště „Chanov“ města Mostu (3,5 km), odkud jsou do Obrnic vystěhováváni ti nejméně přizpůsobiví obyvatelé, a dále z ostatních sociálně vyloučených lokalit severozápadních Čech. Příchod nových obyvatel je podněcován a organizován především realitními kancelářemi, kterým předešlé vedení obce rozprodalo v rámci nekonceptně řízené privatizace bytového fondu jednotlivé byty i celé budovy. Současné politické reprezentaci Obrnic se sice daří získávat některé domy zpět (1 odkoupilo v rámci dražby, 3 dostalo od SŽDC) a snaží se podmínky na sídlišti zlepšovat (1 dům již obec opravila a pro další 2 má zpracovány revitalizační projekty), chybí však účinný správní nástroj pro ovlivňování migrace. Zatímco počet Romů a sociálně slabých v obci se díky realitním kancelářím neustále zvyšuje, majorita se potýká spíše s úbytkem obyvatel. Stává se, že její vzdělanější a ekonomicky aktivní příslušníci odcházejí např. právě do Mostu s poukázáním na to, že nechtějí žít „v druhém Chanově“.

V Obrnicích bydlí dnes ve vyloučených lokalitách více než polovina jejich obyvatel a při pokračování migračních trendů hrozí, že se zdejší vyloučené lokality budou dále zvětšovat a problémy v nich prohlubovat. (Obrnice, 2011)

Obrázek 2 – poloha sociálně vyloučených romských lokalit v Obrnicích



Zdroj: Strategický plán sociálního začleňování, obec Obrnice, 2011 – 2013

Činnost Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách

V roce 2007 došlo k vytvoření Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách (dále jen Agentura). Cílem Agentury je transformace romských „ghett“, která povede buď k jejich zániku či aspoň k podstatnému zlepšení kvality života v těchto lokalitách, kde značná část místních obyvatel získá přístup ke vzdělání, začne pracovat a dosáhne na lepší bydlení.

Od roku 2008 začala agentura působit ve 12 vybraných obcích a městech. V Ústeckém kraji byly pobočky Agentury zřízeny nejdříve ve městech – Ústí nad Labem, Mostě a Roudnici nad Labem. Obce společně s ostatními partnery (NNO, školami, úřady práce, místními zaměstnavateli, romskou komunitou) realizovaly projekty v oblasti podpory zaměstnanosti, vzdělání a zlepšování kvality bydlení, zaměřené na obyvatele sociálně vyloučených romských lokalit. V listopadu 2008 se 13 lokalitou stalo město Litvínov. V roce 2009 bylo pod činnost agentury zařazeno dalších 10 lokalit z celé ČR. Z Ústeckého kraje to byly 4 lokality: Chomutov, Jirkov, Trmice a Obrnice. Spolupráce obce Obrnice s Agenturou trvala celkem tři roky – od června 2010 do června 2013. Informace o činnosti Agentury jsou k dispozici: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/>.

Informace o činnosti Agentury v Obrnicích jsou k dispozici: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/obrnice>.

3.6 Další subjekty působící na Mostecku

V této kapitole jsou k dispozici informace o dalších subjektech, které se zaměřují na prevenci sociálně nežádoucích jevů na úrovni primární, sekundární či terciární. Služby těchto institucí mohou využívat také občané Obrnic.

3.6.1 Probační a mediační služba v Mostě

Posláním Probační a mediační služby (dále PMS) je zprostředkování účinného a společensky prospěšného řešení konfliktů spojených s trestnou činností a současně organizuje a zajišťuje efektivní a důstojný výkon alternativních trestů a opatření s důrazem na zájmy poškozených, ochranu komunity a prevenci kriminality. PMS představuje novou

instituci na poli trestní politiky, vychází ze součinnosti dvou profesí – sociální práce a práva, zejména trestního. Vyváženým propojením obou se vytváří nová multi-disciplinární profese v systému trestní justice.¹¹

V Ústeckém kraji je celkem sedm středisek PMS. Každé středisko je zřízeno v soudním okrese – v Chomutově, Mostě, Teplicích, Lounech, Litoměřicích, Ústí nad Labem a v Děčíně. Podrobnější informace o činnosti PMS lze dohledat na stránkách: www.pmscr.cz.

Adresa PMS v Mostě:

Moskevská 1/14, 434 01 Most,
Telefon: 478 606 885; e-mail: m.jarolimova@pos.justice.cz

3.6.2 Pedagogicko-psychologická poradna v Mostě

Dalšími zařízeními, která se zaměřují na prevenci, jsou Pedagogicko-psychologické poradny Ústeckého kraje a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále PEPSY poradna) se sídlem v Teplicích. Toto školské zařízení má celkem 11 odloučených pracovišť:¹²

- v Děčíně, Chomutově, Kadani, Litoměřicích, Lounech, Mostě, Roudnici nad Labem, Rumburku, Teplicích, Ústí nad Labem a Žatci.

Adresa PEPSY poradny v Mostě:

Jana Palacha 1534, 434 01 Most
Tel./fax: 476 708 847; e-mail: most@pppuk.cz

Podrobnější informace o činnosti Pedagogicko-psychologické poradny Ústeckého kraje jsou k dispozici: <http://www.pppuk.cz>. Informace o činnosti Pedagogicko-psychologické poradny v Mostě jsou k dispozici: <http://www.pppuk.cz/poradny/most>.

3.6.3 Středisko výchovné péče v Mostě

Střediska výchovné péče (SVP) jsou další školská zařízení, která působí převážně na úrovni sekundární prevence sociálně nežádoucích jevů. Zaměřují se na rozvoj osobnosti dětí a mládeže s rizikovými projevy v chování, vytvářejí metodické zázemí pro pomoc rodičům nebo jiným zákonným zástupcům dětí, vytvářejí preventivní programy v oblasti sociálních dovedností, chování a prospěchu, poskytují pedagogické a psychologické služby směřující k včasnému odstranění problémových projevů v chování dětí a mladistvých způsobených nesprávnou výchovou v rodině nebo nevhodným sociálním prostředím.¹³

¹¹ Na jednotlivých střediscích PMS působí specialisté na práci s mládeží, kteří se věnují této stále rozsáhlejší agendě. Pracovníci PMS zajišťují dle zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, v platném znění, jak výkon mnoha výchovných a trestních opatření, zejména dohledu probačního úředníka na společensky prospěšné činnosti – ale zejména usilují o co nejrychlejší vstup do případů. Už v rámci přípravného řízení nabízí spolupráci mladistvým pachatelům, jejich rodinám a poškozeným, která spočívající zejména v mimosoudním řešení situace (mediaci), nabídce vhodných programů pro mladistvého (např. **probační programy pro mládež**) a jiných výchovných opatření, která lze se souhlasem mladistvého uložit už v rámci přípravného řízení. Výsledek této činnosti je poté zohledněn i v dalším průběhu řízení. Urovnání konfliktu, rychlá intervence, náhrada škody poškozenému, opatření, které je zvoleno účelně a odpovídá situaci mladistvého – to jsou cíle činnosti PMS v této oblasti. Služby PMS jsou bezplatné a na jednotlivá střediska PMS se může obrátit jak samotný mladistvý, jeho zákonní zástupci tak i poškozený.

¹² PEPSY poradna jakožto specializované poradenské zařízení participuje na vzdělávacím procesu dětí a mládeže a to zvláště v těch případech, kdy je tento vzdělávací proces nějakým způsobem znesnadněn. V každém středisku působí lokální (dříve okresní) metodik primární prevence. Prostřednictvím metodika prevence zajišťuje poradna prevenci sociálně patologických jevů, realizaci preventivních opatření, koordinuje činnost školních metodiků prevence. Dětem a jejich rodičům jsou nabízeny také terapeutické, reedukační, konzultační a metodické služby.

¹³ SVP provádějí také činnosti poradenské, diagnostické a terapeutické zaměřené na odstranění nebo zmírnění již vzniklých poruch chování v sociálním vývoji dětí a mládeže.

SVP poskytují poradenské služby i dětem a mládeži do 18 let propuštěným z ústavní výchovy nebo ochranné výchovy při jejich integraci do společnosti. SVP jsou převážně součástí Diagnostických ústavů nebo Výchovných ústavů pro mládež.

Preventivně výchovná péče je poskytována SVP nebo diagnostickým ústavem ve formě

- a) ambulantních služeb na základě žádosti osob odpovědných za výchovu nebo klientů starších 14 let, nebo
- b) celodenních služeb na základě žádosti zákonných zástupců klienta nebo zletilého klienta, nebo

V Ústeckém kraji, ale i v ČR je těchto středisek nedostatek. V Ústeckém kraji jsou celkem čtyři střediska (v ČR celkem 44 středisek) – v Mostě, Chomutově, Děčíně a v Ústí nad Labem. Internátní služby poskytují střediska v Mostě a v Děčíně. Seznam SVP s kontakty je k dispozici na webových stránkách MŠMT: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/strediska-vychovne-pece>.

Adresa SVP v Mostě:

Růžová 1408, 434 11 Most

Telefon: 476704017; e-mail: svpmost@volny.cz

4 VÝSLEDKY A SHRNUÍ BEZPEČNOSTNÍ ANALÝZY

V této Bezpečnostní analýze obce byl proveden rozbor kriminality na třech úrovních – okresní, obvodní a místní (ve správní oblasti obvodních oddělení Policie ČR). Zároveň byly kromě celkové kriminality sledovány její vybrané oblasti – majetková kriminalita (krádeže vloupáním, prosté a ostatní krádeže), násilná kriminalita (loupeže, vydírání a jiné) a ostatní kriminalita (výtržnictví, sprejerství). Pozornost byla zaměřena nejen na dospělé pachatele trestné činnosti (recidivisty), ale také na dětské a mladistvé pachatele.

V roce 2012 byl v rámci okresní úrovně kriminalitou zatížen nejvíce okres Ústí nad Labem, který byl následován okresem Chomutov. Okres Most se v počtu zjištěných trestných skutků řadil na 3. místo mezi ostatními okresy v kraji. V indexovém vyjádření se okres Most posunul na 2. místo.

Kriminalitou jsou nejvíce zatíženy tradičně velké městské aglomerace (Most, Litvínov). Pro srovnání velkých měst s menšími lokalitami byl volen srovnávací ukazatel – index, tj. poměr počtu skutků na 10 tisíc obyvatel (u ostatních ukazatelů byl index stanoven v poměru k jednomu tisíci obyvatel).

V roce 2012 byl nejvyšší index trestné činnosti zjištěn v rámci okresu Most u obvodního oddělení Policie ČR v Obrnicích. OO PČR v Obrnicích se umístil na prvním místě i v rámci všech policejních oddělení v Ústeckém kraji. Tento obvod byl v rámci okresu Most v indexovém vyjádření v jednotlivých oblastech kriminality na 2. místě (v násilné a mravnostní kriminalitě, u krádeží vloupáním a krádeží prostých).

Příčinami tohoto stavu (vysoké zatíženosti kriminalitou) jsou zejména nepříznivé socio-demografické a socio-ekonomické ukazatele v obci, okresu, ale i v celém Ústeckém kraji. Podrobnosti jsou uvedeny v socio-demografické analýze. Jedná se zejména o:

- vysokou nezaměstnanost v obci v rámci celého kraje i ČR (nejvyšší v rámci ORP i okresu Most),
- vysoký podíl osob ohrožených sociálním vyloučením v obci (vysoký počet osob v hmotné nouzi a vyplácených dávkami pomoci v hmotné nouzi),
- vzniku velké sociálně vyloučené lokality v obci (sídlště) s počtem až tisíc Romů (to je více jak 1/3 všech obyvatel obce).
- nízkou vzdělanostní strukturu obyvatel obce (nejmenší počet obyvatel s vysokoškolským vzděláním a nejvyšší počet občanů se základním nebo nedokončeným základním vzděláním),
- obrovskou migraci obyvatel
- vysoký podíl osob propuštěných z vězení,
- vysoký počet dětí a mladistvých, které spáchaly nebo páchají trestné činy (obecně dětí s poruchami chování).

V Bezpečnostní analýze byla zvýšená pozornost věnována vybraným skupinám obyvatelstva – především ohroženým dětem a mládeži a také osobám ohroženým sociálním vyloučením (osoby po výkonu ústavní a ochranné výchovy, propuštěné z vězení, bez přístřeší a jiné).

c) internátních služeb na základě žádosti zákonných zástupců klienta nebo zletilého klienta; internátní pobyt trvá zpravidla 8 týdnů.

V rámci rozboru těchto cílových skupin (kapitola 2.6) bylo zjištěno, že orgán sociálně-právní ochrany dětí (kurátoři pro mládež) v Mostě eviduje větší počet (i dětí s poruchami chování (v indexovém vyjádření na tisíc obyvatel) jak ve srovnání průměrnou hodnotou celého obvodu obce s rozšířenou působností (ORP), tak i v rámci Ústeckého kraje. To platí i ve srovnání s průměrnými hodnotami v ČR, protože tyto sledované negativní ukazatele jsou v Ústeckém kraji v průměru vždy vyšší, než průměrné hodnoty celorepublikové. Kromě evidence dětí s výchovnými problémy jsou v Obrnicích vyšší indexové hodnoty v i oblastech jako jsou trestná činnost dětí a mladistvých. Pouze v počtu dětí umístěných v institucionální péči k výkonu ústavní nebo ochranné výchovy obec vykazuje výrazně nižší hodnotu (ve srovnání se statistickým zjišťováním v roce 2009), což lze hodnotit jako pozitivum. Podobná nepříznivá situace je i v oblasti dospělých, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením (tj. osoby evidované kurátory pro dospělé jako jsou např. osoby propuštěné z vězení mající trvalé bydliště v Obrnicích).

V oblasti plánování a realizaci preventivních aktivit je důležitá spolupráce obce s dalšími subjekty. Vhodné je prohlubovat jejich spolupráci a společně postupovat a volit opatření při péči o děti, zejména děti ohrožené sociálně nežádoucími jevy.

Výhodou také je, že při OSPOD v Mostě působí meziresortní tým na okresní úrovni, který je složen ze zástupců institucí působících v dané oblasti (tzv. tým pro mládež). Jejich činnost je podporována elektronickým „systémem včasné intervence“ (SVI).

V současné době je vhodné se zaměřovat na preventivní aktivity typu sociální i situační prevence a informování občanů. Projekty sociální prevence se zaměřují zejména na odstraňování příčin sociálně nežádoucích jevů a zmírňování jejich důsledků.

Dále je vhodné pokračovat ve větší pozornosti k dětem, mladistvým, ale i seniorům. Dle statistických údajů MV ČR jsou senioři nejvíce ohroženi kriminalitou. Často se stávají oběťmi krádeží, loupežných přepadení a podvodů.

Významnou podporu pro práci s dětmi i jejich rodinami představují zejména poskytovatelé sociálních služeb. Tyto subjekty poskytují sociální služby a především pak služby sociální prevence. Tyto sociální služby pro občany obce nabízí především Obrnické centrum sociálních služeb, příspěvková organizace. Tuto organizaci zřizuje přímo Obec Obrnice. Programy na podporu rodiny jsou zaměřeny také na prevenci odebrání dětí z jejich původního prostředí a umístění do výchovného zařízení. Další sociální služby jsou poskytovány v nedalekém Mostě a převážná část služeb je k využití i pro občany Obrnic. Je vhodné dále podporovat služby (nejen sociální dle zákona o sociálních službách) zaměřené na pomoc rodinám s dětmi v obci nejen z důvodu věkového složení obyvatel obce (vysoký podíl osob do 18 let).

Bezpečnostní analýza Obrnic byla zpracována, aby plnila funkci podpůrného dokumentu pro tvorbu střednědobého dokumentu – Koncepce prevence kriminality Obce Obrnice a lokalit ve správním obvodu obce na období 2014 – 2017. Navrhovaná řešení v rámci tohoto materiálu jsou pouze rámcová. Tento materiál analytické povahy si neklade za cíl definovat konkrétní opatření, ale poukázat na současnou situaci v obci, na funkční oblasti (např. kvalitní síť sociálních služeb), ale především na slabá místa v systému prevence kriminality a sociální prevence.

Přesto bylo možné vymezit některá doporučení pro návrhy opatření určujících směr preventivních aktivit podporovaných nejen z programu prevence kriminality.

Tento dokument si klade za cíl poskytnout ucelené informace situaci v obci, dále o činnosti orgánů veřejné správy, nestátních neziskových organizací a dalších participujících subjektů na poli prevence kriminality a sociální prevence působících v obci a jejím okolí. Tyto informace jsou nejen odborné veřejnosti a zástupcům orgánů obce, ale také občanům obce.

KONCEPCE PREVENCE KRIMINALITY OBCE

Koncepce kriminality obce Obrnice je doporučenou linií rozvoje preventivních aktivit v obci a v lokalitách ve správním obvodu obce (Chanov, České Zlatníky). Cíle a opatření jsou výsledkem procesu zjišťování aktuálního stavu v oblasti prevence kriminality a sociální prevence a potřeb občanů obce.

5 TVORBA A IMPLEMENTACE KONCEPCE PK OBCE

Pro implementaci Koncepce PK obce bude opět pověřena pracovní skupina pro prevenci kriminality obce (Lokální partnerství). Pracovní skupina se bude pravidelně setkávat jednou až dvakrát ročně (v případě potřeby i častěji) a řešit problémy související s implementací Koncepcí PK obce, sběrem a vyhodnocováním dat. Členové skupiny budou plnit roli kontaktních osob pro jednotlivé oblasti (resorty) působících na poli prevence, tj. prevence kriminality, sociální prevence na úrovni primární, sekundární nebo terciární prevence sociálně nežádoucích jevů. Pracovní skupina je odpovědná za průběžné monitorování a vyhodnocování realizace Koncepce PK obce.

Pracovní skupina je složena ze zástupců institucí veřejné správy působících v oblasti sociální prevence a prevence kriminality a z neziskového sektoru. Vedoucí pracovní skupiny je starostka obce Obrnic (př. další zástupce obce).

Členové pracovní skupiny mají bohaté zkušenosti s koncepční činností v oblastech:

- prevence kriminality
- plánování rozvoje sociálních služeb metodou komunitního plánování
- školství, mládeže a tělovýchovy – zejména koordinace primární prevence sociálně nežádoucích jevů
- drogové politiky
- sociálně – právní ochrany dětí
- sociální prevence
- integrace romské komunity.

5.1 Výchozí podmínky Koncepce PK obce

Koncepce PK obce je v souladu s dalšími strategickými dokumenty obce, které byly Zastupitelstvem obce Obrnice již schváleny. Jsou to především:

- Program rozvoje obce Obrnice na období 2008 – 2013 a
- Strategický plán sociálního začleňování, obec Obrnice, 2013 – 2015.

Dále tento dokument vychází z dalších materiálů koncepční a analytické povahy:

- Bezpečnostní analýzy kriminality obce Obrnice,
- Bezpečnostní analýzy Ústeckého kraje – aktualizace 2013,
- Analýzy (možných) zdrojů financování preventivních aktivit,
- Strategie prevence kriminality ČR na léta 2012 – 2015 a
- Strategie prevence kriminality na území Ústeckého kraje na období 2012 – 2016.

Zároveň se vychází ze zkušeností představitelů a pracovníků obce z preventivních aktivit realizovaných obcí a ze zkušeností pracovníků působících v oblasti prevence kriminality a sociální prevence na místní a regionální (celorepublikové) úrovni.

5.2 Struktura Koncepce PK obce

Koncepce prevence kriminality obce Obrnice je členěna do částí:

Popis současného stavu – Bezpečnostní analýza obce – tj. analýza kriminality, socio-demografická a institucionální analýza.

Zdroje:

- Bezpečnostní analýza obce Obrnice (úvodní část dokumentu – kapitoly 1 až 4),
- Bezpečnostní analýza Ústeckého kraje – aktualizace 2013,
- Program rozvoje obce Obrnice na období 2008 – 2013,
- Strategický plán sociálního začleňování, obec Obrnice, 2013 – 2015,
- vlastní zkušenost členů pracovní skupiny.

Cíle Koncepce – pro oblast sociální prevence a prevence kriminality byly navrženy tři dílčí cíle.

Zdroje pro návrh cílů: údaje popisu aktuálního stavu, bezpečnostní analýza obce a kraje, zkušenosti a znalosti odborníků.

Opatření (dílčí kroky) – ke každému cíli byl navržen potřebný počet opatření.

5.3 Vize, cíle a cílové skupiny

Vize, obecné cíle, dílčí cíle a opatření byly formulovány na základě výše uvedených dokumentů a dalších analytických a koncepčních dokumentů na místní i krajské úrovni.

Dále bylo využito i konkrétních zkušeností odborníků působících v oblasti služeb sociální prevence a dalších programů prevence kriminality.

Pořadí oblastí preventivních aktivit bylo sestaveno na základě vydefinovaných potřeb zjištěných z uvedených materiálů a z praktických zkušeností odborníků působících v oblasti prevence sociálně nežádoucích jevů.

5.3.1 Vize

Vize odrážejí stav, kterého je žádoucí dosáhnout na konci období platnosti Koncepce prevence kriminality obce.

Vize:

- pokles, popř. stagnace počtu trestných skutků a dalších deliktů spáchaných na území obce
- minimalizace příležitostí k páčání kriminality
- zvýšení pocitů bezpečí občanů obce a jejich návštěvníků
- udržení (rozšíření) stávajících aktivit (služeb) a zvyšování jejich kvality a efektivity
- dostatek specifických programů pro děti do 18 let nejen s výchovnými problémy (rizikovým chováním)
- zvýšení informovanosti veřejnosti o možnostech a způsobech ochrany před trestnou činností
- preventivní programy přizpůsobené specifickým potřebám v lokalitě
- zvyšování kvality života v obci.

5.3.2 Obecné cíle

Obecnými cíli strategie jsou:

1. **Zvyšování bezpečí občanů (předcházení vzniku kriminality a snižování jejího výskytu)** – eliminace výskytu sociálně nežádoucích jevů a kriminality.
2. **Zkvalitňování systému prevence kriminality na místní úrovni** – podpora spolupráce participujících subjektů v oblasti prevence a koordinace jejich činnosti,

podpora systému kvalitních a efektivních programů v oblasti prevence kriminality a sociální prevence v obci.

5.3.3 Cílové skupiny

Pozornost bude zaměřena především na děti a mladistvé, ale i seniory. Obrnice patří mezi obce v ČR, ve kterých je evidován vysoký podíl trestných skutků spáchaných nejen dospělými osobami, ale i dětmi a mladistvými. V obci je také velký počet osob romského etnika či osob ohrožených sociálním vyloučením. Naopak senioři jsou nejrizikovější skupinou obyvatelstva, která je nejvíce ohrožena kriminalitou. Senioři se stávají nejčastěji oběťmi krádeží, loupežného přepadení a podvodů.

Cílové skupiny byly sestaveny v pořadí (dle priorit):

- děti a mládež a rodiny s dětmi
- oběti trestné činnosti a oběti domácího násilí
- obyvatelé nejvíce ohrožení trestnou činností
- osoby opouštějící školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy
- osoby ohrožené sociálním vyloučením (např. osoby ze sociálně vyloučené lokality v obci)
- občané (obyvatelé obce, návštěvníci či osoby, které v obci pracují)
- pracovníci působící v oblasti prevence

5.3.4 Dílčí cíle

Navržené dílčí cíle:

Cíl 1: Zlepšení informovanosti veřejnosti o systému prevence, zapojení veřejnosti do prevence kriminality

Cíl 2: Zlepšení spolupráce participujících institucí

Cíl 3: Zajištění odpovídající nabídky programů (projektů) sociální a situační prevence (úrovně primární, sekundární a terciární prevence)

5.3.5 Opatření k jednotlivým cílům

Cíl 1: Zlepšení informovanosti veřejnosti o systému prevence, zapojení veřejnosti do prevence kriminality

Stručný popis cíle:

Vytvoření informačního systému prevence kriminality obce (o možnostech ochrany před trestnou činností a možnostech pomoci obětem trestné činnosti, dále o realizaci preventivních aktivit na území obce – příklady dobré praxe a jiné).

Zdůvodnění:

Na poli prevence kriminality a sociální prevence působí řada subjektů veřejné správy (spadajících do působnosti několika ústředních orgánů státní správy – Policie ČR a Městská policie v Mostě, Probační a mediační služba, ale také kraje a obce), dále pak poskytovatelé sociálních služeb (poskytující především služby sociální prevence). Tyto organizace poskytují v různé formě informace o systému prevence. Jedná se zejména o přednášky a besedy, činnost poradenských a informačních center, webové stránky, články a reportáže v médiích, letáky, tiskoviny, plakáty, samolepky a venkovní varovné prostředky.

Je žádoucí, aby bylo vytvořeno kontaktní místo (fyzické a virtuální), kde budou shromažďovány informace o preventivních aktivitách obce Obrnice, souhrn informací pro občany obce, zejména pak pro oběti trestné činnosti, osoby ohrožené sociálním vyloučením aj. (poradenství a jiné dostupné služby – např. intervenční centrum pro oběti domácího násilí

a nabídka jiných sociálních služeb). Webový portál obce bude taktéž odkazovat na centrální portál prevence Ministerstva vnitra ČR: www.prevencekriminality.cz.

V rámci systému by měly být poskytována sdělení o způsobech ochrany před trestnou činností, prezentace dobré praxe a informace pro laickou i odbornou veřejnost. Obec bude spolupracovat s regionálními a lokálními médii, kterým bude předávat příklady dobré praxe.

Opatření:

- vybudování centrálního informačního místa v obci (v sídle obecního úřadu, popř. na dalších veřejných místech v obci – např. v Integrovaném centru volnočasových aktivit) a dalších informačních tabulí (umístěných na dalších veřejných místech v obci)
- vytvoření samostatného oddílu na webových stránkách obce (informace o ochraně majetku a osob, kontakty na veřejné instituce a neziskové organizace poskytující sociální a jiné služby občanům obce)
- vydávání zpravodaje a poskytování informací veřejnosti jiným způsobem (distribuce letáku či jiných tiskovin a propagačních předmětů)
- podpora pořádání besed a přednášek pro občany obce

Předpokládaní realizátoři: Především obec a její organizace, participující subjekty – MěP v Mostě, Policie ČR, poskytovatelé sociálních služeb (besedy a přednášky).

Cíl 2: Podpora spolupráce participujících institucí

Stručný popis cíle:

Posílení kooperující pracovní skupiny (pro prevenci kriminality a sociální prevenci) na území obce Obrnice s přihlédnutím k místním specifikům.

Zdůvodnění:

Strategie prevence kriminality ČR na léta 2012 – 2015 stanovuje řadu podmínek pro získání dotace na preventivní aktivity obcí a krajů. Jednou ze základních podmínek je institucionální zajištění Programu prevence kriminality obce. Jde především o pověření pracovníka zodpovědného za prevenci kriminality (pozice manažera prevence) a také vytvoření pracovní skupiny (komise) pro prevenci kriminality. Na straně druhé se obec, v rámci přijatého Strategického plánu sociálního začleňování, Obec Obrnice 2013 – 2015, zavázala zajistit funkční systém spolupracujících organizací a koordinaci jejich aktivit v obci – tzv. platformu Lokálního partnerství, která řeší problematiku sociálního začleňování v řadě oblastí – výchova a vzdělávání dětí a mládeže, bydlení, zaměstnanost, prevence sociálně nežádoucích jevů a bezpečnost.

Zástupci subjektů působících v oblasti prevence kriminality a sociální prevence jsou členy různých pracovních skupin pro prevenci kriminality a sociální prevenci (např. týmy pro mládež v rámci systému včasné intervence – SVI). Členy dalších interdisciplinárních skupin jsou zástupci orgánů činných v trestním řízení mládeže (OS, PČR, MP, OSZ) a dále OSPOD (kurátoři pro mládež), PMS a další zástupci participujících subjektů (NNO, školy, školská zařízení) převážně na okresní či krajské úrovni. V případě působení několika pracovních skupin v obci by docházelo k duplicitě činností nebo uplatňování různých postupů při řešení výše uvedených oblastí.

Je tedy žádoucí, aby v obci působila jedna pracovní skupina pro prevenci kriminality – Lokální partnerství a byla podporována a prohlubována spolupráce jejích členů i s dalšími pracovními skupinami či institucemi působícími na okresní či krajské úrovni.

Opatření:

- podpora činnosti pracovní skupiny pro prevenci kriminality – Lokálního partnerství v obci (s využitím již existujících osvědčených institucí), koordinace aktivit
- zajištění vzájemné komunikace a spolupráce členů Lokálního partnerství a spolupráce všech subjektů realizujících prevenci na území obce či regionu (obec, OCSS, Policie ČR, MěP v Mostě, škola, OSPOD, NNO a jiné instituce),
- spolupráce s dalšími pracovními skupinami (komisemi) či institucemi (např. s ÚP v rámci aktivní politiky zaměstnanosti aj.)

Předpokládaní realizátoři: obec a její zástupce (manažer prevence – projektový manažer obce).

Cíl 3: Zajištění odpovídající nabídky programů (projektů) sociální a situační prevence (úroveň primární, sekundární a terciární prevence)

Stručný popis cíle:

Zajištění a podpora sociálních služeb (služeb sociální prevence) a dalších programů dostupných pro uživatele obce Obrnice. Jedná se zejména o sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, terénní programy a další programy pro cílové skupiny (např. Mentor, dluhové poradenství). Udržení spolupráce s Městskou policií Most v rámci zabezpečení veřejného pořádku a bezpečnosti v obci a s Policií ČR – Obvodním oddělením v Obrnicích a s dalšími subjekty (community policing).

Zdůvodnění:

Obec prostřednictvím své příspěvkové organizace – Obrnické centrum sociálních služeb poskytuje občanům obce tři registrované služby sociální prevence – sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, terénní programy a nízkoprahové zařízení pro děti a mládež a jednu službu odborného sociálního poradenství. Na Mostecku existuje síť uvedených a dalších služeb, řada z nich je dostupná i občanům obce (např. v oblasti domácího násilí aj.). Je tedy vhodné spolupracovat s dalšími poskytovateli sociálních a jiných služeb např. v rámci komunitního plánování v Mostě. Stávající síť sociálních služeb v obci je třeba udržet, případně na základě aktuálních potřeb uživatelů provést úpravy, aby skutečným potřebám odpovídala.

Je žádoucí zaměřit podporu zejména na děti a mládež, na rodiny s dětmi, mladé dospělé, na děti a mládež po ústavní nebo ochranné výchově a na oběti trestné činnosti. Dále je žádoucí pokračovat v realizaci osvědčených projektů – Asistent prevence kriminality, Domovník či Příměstský tábor. Zároveň je vhodné pokračovat ve spolupráci s úřadem práce při zaměstnávání obtížně umísťitelných a ohrožených obyvatel obce na trhu práce v rámci aktivní politiky zaměstnanosti – veřejně prospěšné práce aj.

V oblasti situační prevence má obec uzavřenou veřejnoprávní smlouvu s městem Most pro zabezpečení veřejného pořádku a bezpečnosti prostřednictvím Městské policie Most. Kromě hlídkové činnosti je v obci zajištěna služba městského dohlížecího kamerového systému, kdy je v obci nainstalováno celkem 10 kamerových bodů. Zároveň je zde služebna Obvodního oddělení Policie ČR. Je žádoucí obě policie v obci udržet a podporovat jejich vzájemnou spolupráci.

Opatření:

Sociální prevence

- podpora činnosti nízkoprahového zařízení pro děti a mládež a dalších doprovodných aktivit (např. příměstský tábor, víkendové aktivity, poznávací zájezdy)
- zajištění terénních a ambulantních programů v obci

- pokračování v realizaci osvědčených projektů – Asistent prevence kriminality a Domovník
- podpora rozvoje a zkvalitňování sociálních služeb (služeb sociální prevence) v obci a spolupráce s dalšími
- podpora rozvoje dalších programů (sociálně rehabilitačních a motivačních programů zaměřených na prevenci kriminality a předcházení sociálního vyloučení – např. Mentor)
- podpora programů specifické primární prevence na základní a mateřské škole
- podpora zaměstnávání ohrožených skupin obyvatel

Předpokládání realizátoři: obec a její organizace (OCSS), Duhovka, ÚP (aktivní politika zaměstnanosti – VPP), PMS (OPP), ZŠ, MŠ.

Situační prevence

- udržení spolupráce s Městskou policií Most a Policií ČR – OO v Obrnicích
- rozvoj městského kamerového dohlížecího systému (rozšíření kamerových bodů do rizikových míst, podpora modernizace sítě)
- realizace opatření směřujících ke snížení kriminogenních podmínek (určité druhy kriminality se objeví v určité době, na určitých místech a za určitých okolností)
- realizace opatření, která znesnadňují páčání trestné činnosti

Předpokládání realizátoři: obec, MěP Most, OO PČR v Obrnicích.

Seznam použité literatury

- GABAL analysis & consulting. Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti. Praha, 2006.
- MPSV. Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí 2012. Praha, 2013. ISBN 978-80-7421-004-4.
- MV ČR. Strategie prevence kriminality na léta 201208 – 2015. Praha, 2011.
- MV ČR. Zpráva o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území České republiky v roce 2012. Praha, 2013.
- Obrnice. Program rozvoje obce Obrnice na období 2008 – 2013. Obrnice, 2008.
- Obrnice. Strategický plán sociálního začleňování, obec Obrnice, 2011 – 2013 a 2013 – 2015. Obrnice, 2011 a 2013.
- Ústecký kraj. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Ústeckém kraji na období 2012 – 2013. Ústí nad Labem, 2011.
- Ústecký kraj. Strategie prevence kriminality na území Ústeckého kraje na období 2012 – 2016. Ústí nad Labem, 2011.
- Ústecký kraj. Bezpečnostní analýza Ústeckého kraje - aktualizace 2013. Ústí nad Labem, 2013.
- VEČERKA K. a kol. Občané o kriminalitě a prevenci. Institut pro kriminologii a sociální prevenci. Praha, 2007. ISBN 978-80-7338-057-1.
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění.
- Zákon č. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi, v platném znění
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje

- Agentura pro sociální začleňování <http://www.socialni-zaclenovani.cz/>
- Český statistický úřad <http://czso.cz/>
- Ministerstvo vnitra ČR <http://www.mvcr.cz/>
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR <http://www.mpsv.cz/>
- Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy ČR <http://www.msmt.cz/>
- Ministerstvo spravedlnosti ČR <http://portal.justice.cz/>
- Neziskové organizace <http://neziskovky.cz/>
- Obec Obrnice <http://www.ouobrnice.cz/>
- Portál veřejné správy ČR <http://portal.gov.cz/>
- Probační a mediační služba ČR <http://www.pmscr.cz/>
- Ústecký kraj <http://www.kr-ustecky.cz/>
- Vláda ČR <http://www.vlada.cz/>

Seznam použitých zkratk

- ČSÚ – Český statistický úřad
- KŘ PČR ÚK – Krajské ředitelství Policie ČR Ústeckého kraje
- MěP – městské policie
- MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
- MS – Ministerstvo spravedlnosti ČR
- MŠ – mateřské školy
- MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
- MV – Ministerstvo vnitra ČR
- MZ – Ministerstvo zdravotnictví ČR
- NNO – nestátní nezisková organizace
- OCCS – Obrnické centrum sociálních služeb
- OO PČR – obvodní oddělení Policie ČR
- OPK MV ČR – odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR
- OŘ PČR – okresní ředitelství Policie ČR
- OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí
- ORP – obec s rozšířenou působností
- OV – ochranná výchova
- PK – prevence kriminality
- PMS – Probační a mediační služba ČR
- PEPSY poradna – pedagogicko-psychologická poradna
- RVKPP – Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky
- RVZRK – Rada vlády pro záležitosti romské komunity
- SPJ – sociálně patologické jevy
- SŠ – střední školy
- ŠZ – školská zařízení
- TČ – trestný čin, činnost
- ÚV – ústavní výchova
- VOŠ – vyšší odborné školy
- VTOS – výkon trestu odnětí svobody
- VÚSC – vyšší územní samosprávný celek
- VV – výkon vazby
- ZŠ – základní školy

Seznam tabulek

- Tabulka 1 – trestná činnost v okresech Ústeckého kraje v roce 2012
- Tabulka 2 – další trestná činnost v okresech Ústeckého kraje v roce 2012
- Tabulka 3 – velikost území OO PČR v okrese Most a počet obyvatel
- Tabulka 4 – trestná činnost v obvodech PČR v okrese Most v roce 2012
- Tabulka 5 – další trestná činnost v obvodech PČR v okrese Most v roce 2012
- Tabulka 6 – trestná činnost v Obrnicích v roce 2012
- Tabulka 7 – pořadí obvodních oddělení PČ v Ústeckém kraji podle indexu TČ v roce 2012
- Tabulka 8 – vývoj počtu obyvatel obce od roku 2000
- Tabulka 9 – migrace obyvatel obce v letech 2003 až 2012
- Tabulka 10 – věková struktura obyvatel obce
- Tabulka 11 – evidence dětí a mládeže orgánem OSPOD – kurátoři pro mládež 2012
- Tabulka 12 – trestná činnost dětí a mládeže evidována orgány OSPOD v roce 2012 (pachatelé)
- Tabulka 13 – výchovné problémy dětí a mládeže a uložená opatření v roce 2012
- Tabulka 14 – počet osob do 18 let v institucionální péči v roce 2012
- Tabulka 15 – počet osob evidovaných kurátory pro dospělé v roce 2012

Seznam obrázků

- Obrázek 1 – správní obvody OO PČR v okrese Most
- Obrázek 2 - poloha sociálně vyloučených romských lokalit v Obrnicích

PŘÍLOHA

Tabulka P1 – obce a osady ve správním okrsku Obvodního oddělení Policie ČR v Obrnicích

Obvodní (místní) oddělení / typ (I-IV)	Obce a osady ve správní působnosti obvodního oddělení Policie ČR v Obrnicích
Obrnice (III)	Braňany, Kaňkov, Želenice, Liběšice, České Zlatníky , Obrnice , Chanov , Patokryje, Svinčice, Lužice, Sedlec, Vteln, Dobrčice, Korozluky, Skršín, Chrámce, Bedřichův Světec, Bělušice, Odolice, Milá, Bečov, Zaječice, Volevčice, Polerady, Čepirohy, Bylany, Vysoké Březno, Malé Březno, Saběnice, Havraň, Moravěves, Nemilkov, Lišnice, Koporeč, území bývalých obcí: Židovice, Stránce, Kamenná Voda, Skyřice, Slatinice, Vršany

Obrázek P1 – mapa sociálně vyloučených lokalit v Ústeckém kraji



Zdroj: MPSV, 2006